

**e-DÖNÜŞÜM TÜRKİYE PROJESİ
KISA DÖNEM EYLEM PLANI**

**DEĞERLENDİRME RAPORU
RAPOR NO:1**

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI

NİSAN 2004

<u>İÇİNDEKİLER</u>	<u>Sayfa</u>
I) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları:	
Değerlendirme Tablosu	5
II) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları:	
Özet Tablo	11
III) Bölümler	
- Bilgi Toplumu Stratejisi	27
- Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği	33
- Eğitim ve İnsan Kaynakları	43
- Hukuki Altyapı	57
- Standartlar	79
- e-Devlet	85
- e-Sağlık	117
- e-Ticaret	137

**KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI
DEĞERLENDİRME TABLOSU**

KDEP EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI: DEĞERLENDİRME TABLOSU**(A: Henüz Başlamadı; B: Başlangıç Aşamasında; C: Çalışmalar Sürüyor; D: Sonuçlandı)**

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ					
Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	1		•		
Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	2			•	
TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ					
İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	3			•	
Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisı hazırlık çalışmalarının yapılması	4	•			
Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	5			•	
Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	6			•	
İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması	7			•	
EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI					
“Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla” kampanyası	8			•	
İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi -FAZ 2)	9			•	
Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	10			•	
Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	11			•	
Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi	12			•	
Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	13			•	
Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması	14			•	
Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	15			•	
HUKUKİ ALTYAPI					
Elektronik İmza Kanunu’nun çıkarılması	16			•	
Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun’un çıkarılması	17			•	
Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu’nun çıkarılması	18	•			
Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	19				•
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun çıkarılması	20				•
Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	21				•
Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	22				•
İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	23			•	
e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	24			•	

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	25	•			
Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	26			•	
Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	27			•	
Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkartılması	28		•		
STANDARTLAR					
Uluslararası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	29			•	
e-DEVLET					
Kamu kurum ve kuruluşlarında e-Devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	30	•			
Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	31			•	
e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	32			•	
e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	33	•			
Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	34			•	
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	35		•		
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	36			•	
Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	37			•	
Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	38			•	
e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	39			•	
Kamu hizmetlerinin ortak platformda - tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	40			•	
Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	41	•			
Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	42			•	
Türkiye'de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	43			•	
Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	44			•	
MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	45			•	
Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	46			•	
Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	47			•	
Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması	48			•	
Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	49			•	
e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	50			•	
Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	51			•	
Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	52			•	
e-SAĞLIK					
Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	53			•	
Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	54			•	

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	55	•			
Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	56			•	
Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	57			•	
Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	58			•	
Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	59			•	
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	60			•	
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	61	•			
Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	62			•	
Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	63	•			
Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	64			•	
Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	65		•		
Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	66			•	
Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	67			•	
e-TİCARET					
Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	68			•	
KOBİ'lerde e-Ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması	69			•	
e-Ticaret hazırlık değerlendirmesi hizmetinin verilmesi	70			•	
Ortak e-Ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	71			•	
Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	72			•	
Dış ticarete e-Belgenin uluslararası dolaşımının sağlanması	73			•	
T O P L A M		9	4	56	4
Y Ü Z D E O R A N		12	6	76	6

**KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI:
ÖZET TABLO**

1 BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
1	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	DPT	e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunda alınan karar gereğince ön strateji hazırlama çalışması yapılmıştır. Söz konusu çalışma, daha sonra oluşturulan strateji alt çalışma grubu tarafından değerlendirilmiştir. Grubun yaptığı çalışmalar, strateji belgesine temel teşkil edecek bir ulusal politika dokümanı hazırlanmasına yönelik olarak sürdürülmektedir.
2	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	DPT	Mart ayında yapılan toplantıda Türkiye'nin yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüştürülebilmesine yönelik ana strateji üzerinde katılımcıların görüşleri alınmıştır. Ayrıca, toplantıda küresel yazılım endüstrisinin araştırılması, Türkiye'nin hangi alanlarda nasıl bir rekabet politikası izlemesi gerektiği sorularına cevap aranması ve bu alanda ileri olan ülkelerin vizyon ve stratejilerinin incelenmesi kararları alınmıştır.

2 TEKNİK ALTYAPI ve BİLGİ GÜVENLİĞİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
3	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalar devam etmektedir. Eylem sonucunda ortaya çıkacak değerlendirmelerin, önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok çalışmaya ışık tutacak nitelikte olması beklenmektedir. Özellikle genişbant ve bilgi toplumuna dönüşümde internetin yaygınlaştırılması konuları, arz yönünde özel sektörün serbest rekabet ortamında hizmet sunumu, talep yönünde ise bu hizmetleri kullanacak olan kesimlerin şartları dikkate alınarak incelenecek ve gerekli görülen tedbirler ortaya konulacaktır.
4	Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisı hazırlık çalışmalarının yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Mobil telekomünikasyon sektöründe yaşanan gelişmelere paralel olarak, "üçüncü nesil" hizmetlerin devreye sokulmasında daha fazla gecikme yaşamamak için hazırlık çalışmalarının yapılması öngörülmüştür. Ancak, Telekomünikasyon Kurumu, sektörde ikincil düzenlemelerin tamamlanamamasından dolayı, eylemle ilgili çalışmaların 2005 yılında değerlendirilmek üzere ertelenmesini öngörmektedir.
5	Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	TÜBİTAK-UEKAE	Uluslararası güvenlik test standartları ile Avrupa ve NATO'da kullanılan akıllı kart ve PKI standartları incelenmeye, çalışmaların hazırlanacak e-imza yasası yönetmelikleriyle paralel olması için Telekomünikasyon Kurumu ile ortak çalışmalara başlanmıştır.
6	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	TÜBİTAK-UEKAE	Pilot uygulamayı yapmak üzere istekli kuruluşlar ile bir toplantı yapılmış, toplantı sonucunda RTÜK'ün en uygun kurum olduğuna karar verilmiştir. Kurumun ağ yapısı incelenecek ve proje için gerekli bütçe belirlenecektir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
7	İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Eylem kapsamında özellikle e-Devlet projeleri için daha sık gündeme gelen İnternet Veri Merkezi kavramının incelenmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın, sadece Türk Telekom ve Türk Telekom'un ürettiği çözümlere odaklı değil, diğer özel sektör kuruluşlarının da desteği alınarak hazırlanması ve pazar mekanizmalarını dikkate alan öneriler getirmesi beklenmektedir. Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalar devam etmektedir.

3 EĞİTİM ve İNSAN KAYNAKLARI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
8	"Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla" kampanyası	MEB	Milli Eğitim Bakanlığı, eylem kapsamındaki hizmetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla, Türk Telekom A.Ş. ile protokol imzalamıştır. Bu sayede; Türkiye genelindeki toplam 42.534 kuruma, 4 aşamada, 31 Aralık 2005 tarihine kadar ADSL internet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır.
9	İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi – Faz 2)	MEB	Temel Eğitim Projesi (TEP) Faz 1 kapsamında 2.802 okula laboratuvar kurulmuş, 53.198 PC ve internet bağlantıları gerçekleştirilmiştir. Bunlara ek olarak Türkiye genelindeki toplam 26.276 Kırsal Kesim Okuluna en az bir PC olmak üzere, toplam 51.465 PC ve internet bağlantısı sağlanmıştır. TEP 2. Faz işlemleri başlamış olup 2004 yılı içerisinde ihale işlemleri tamamlanacaktır.
10	Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	MEB	Eğitim Portalı konusundaki hazırlık çalışmaları tamamlanmak üzeredir. Yapılacak ihale ile 2004 yılı içerisinde işlemler tamamlanarak prototip oluşturulacaktır.
11	Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	MEB	İlköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi ile 1-3 sınıf derslerinin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi, yenilenmesi çalışmaları devam etmektedir. Diğer öğretim kurumları çalışmaları daha sonra yapılacaktır.
12	Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi	MEB	Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, internet kullanımı, çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. 2003 yılında bilgisayar, yabancı dil, rehberlik, pedagojik formasyon vb. konularda olmak üzere, Hizmetiçi Eğitim merkezlerindeki 400 faaliyete 19.727 ve mahallindeki 7.120 faaliyete 253.135 kişi katılmıştır.
13	Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	MEB	MEB Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi" ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından toplumun diğer kesimlerinin faydalanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
14	Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması	MEB	MEB bilgisayar laboratuvarlarının, öncelikle laboratuvarı olmayan diğer okullara, diğer kurumlar ile vatandaşlara açılması amacıyla yönerge çıkarmış ve uygulamaya konmuştur. MEB bünyesinde yürütülecek European Computer Driving Licence (ECDL) çalışması ile MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmaları sağlanacaktır. Microsoft ve Intel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı eğitimleri konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB'de Bölgesel Akademiler kurulacaktır.
15	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	DPT	Eğitim ve iş piyasası arasında dengeyi kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik bir komisyonun kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamdaki çalışmalara, konuyla ilgili üniversitelerdeki öğretim üyelerinin tespiti ve bu öğretim üyeleriyle yapılan görüşmelerle başlanmıştır. Komisyona öğretim üyelerinin yanında, Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK ve bazı sivil toplum kuruluşlarından da temsilciler davet edilecektir.

4 HUKUKİ ALTYAPI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
16	Elektronik İmza Kanunu'nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girecektir. Kanunda öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
17	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Tasarı ile ilgili olarak Adalet Bakanlığı'nda görevlendirilen Komisyon, Nisan 2004 itibarıyla çalışmalarını tamamlamış olup Tasarının Mayıs 2004 itibarıyla Başbakanlığa sevk edilmesi öngörülmektedir.
18	Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması	Milli Savunma Bakanlığı	Eylemle ilgili olarak Müsteşarlığımıza bugüne kadar herhangi bir bilgi veya rapor iletilmemiştir.
19	Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	Adalet Bakanlığı	Eylemde öngörülen bilgi ve bilgi teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması TBMM Adalet Komisyonu gündeminde bulunan TCK tasarısının 197. maddesinde düzenleme yapılarak gerçekleştirilecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir Komisyon kurulmuş olup çalışmalarına kısa sürede başlayacaktır.
20	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Kanun 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girecektir. Kanunda öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
21	Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	Adalet Bakanlığı	Elektronik ortamda sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme "Elektronik İmza Kanunu" içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır.
22	Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	Adalet Bakanlığı	Fikri hakların korunması konusunda 12.3.2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Aynı Kanunla yerel yönetimlerin uygulama yetkileri de yeniden düzenlenmiş olmakla birlikte, mevzuatın uygulanması konusunda halen sorunlar bulunmaktadır. Adalet Bakanlığı tarafından eylemle ilgili düzenlemenin 19 no'lu eylem çerçevesinde oluşturulan Komisyon tarafından ele alınması öngörülmektedir.
23	İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	Adalet Bakanlığı	Eylemde öngörülen hususlardan, internet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler kısmı "Elektronik İmza Kanununda" düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibarıyla tamamlanmıştır. Eylemin internet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcılarının konumu ile ilgili kısmı ise TCK ile ilgili düzenleme çerçevesinde (19 no'lu eylem) ele alınacaktır.
24	e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	DTM	Eylemin İhracat Stratejik Planı kapsamında oluşturulan, "İhracatta e-ticaret yöntemlerinin kullanımında artış sağlanması" ve "Başta KOBİ'ler olmak üzere, firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmalarının geliştirilmesi" isimli alt çalışma gruplarıyla birlikte ele alınması düşünülmektedir.
25	Dış ticarete e-Belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	Gümrük Müsteşarlığı	Öncül eylem olan 72 nolu (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) eylemin sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.
26	Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Yeni yasa taslağının adı "Elektronik Haberleşme Kanunu" olarak benimsenmiştir. Hazırlanan ilk taslak, internette yayımlanmak suretiyle ilgili kesimlerin görüşlerine sunulmuştur. Halen, alınan görüşler de dikkate alınarak, DPT ve Telekomünikasyon Kurumu temsilcilerinin katılımı ile Ulaştırma Bakanlığı koordinatörlüğünde çalışmalara devam edilmektedir.
27	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Eylem kapsamında çalışmalar sürmektedir. İkincil düzenlemelere ilişkin bir çok yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Henüz tamamlanmamış düzenlemeler ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir.
28	Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Yönetmeliğin hazırlanmasına yasal dayanak teşkil edecek olan Elektronik Haberleşme Kanunu Taslağının yasallaşması beklenmektedir. Bu sürecin uzaması durumunda 406 sayılı Kanuna ek madde konulması ve Yönetmeliğin bilahare çıkarılması planlanmaktadır.

5 STANDARTLAR

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
29	Uluslararası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	TSE	Kurumların birlikte çalışabilir, entegre hizmetler sunmalarına yönelik çalışmalara referans sağlayacak Türk Standartlarının yayınlanması işlemi devam etmektedir. İhtiyaçlar ortaya kondukça, sürdürülen çalışmalar içerisinde bunlara da yer verilecektir.

6 E-DEVLET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
30	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-Devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	DPT	Eylemin uygulanmasına, bu dönem itibariyle başlanmamıştır. Kurumlarda halihazırda oluşan yapılar dikkate alınarak, gerekliliği daha sonra yeniden değerlendirilecektir.
31	Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	DPT	Kamu kurum/kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının katılımlarıyla bir toplantı yapılmıştır. Dünya örnekleri, özellikle İngiltere'nin hazırlamış olduğu kılavuzların ve WAI'nin incelemesi kararlaştırılmıştır.
32	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	DPT	e-Devlet uygulamalarına ilişkin bir rapor hazırlanmıştır. BİT envanterine ilişkin olarak iki toplantı yapılmış, envanter bilgilerinin toplanması hususunda İçişleri Bakanlığı'nın İLEMOD sisteminden yararlanılmasına, bileşenlerin tespiti hususunda ise İçişleri Bakanlığı, DPT, DİE, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile TSE yetkililerinin bir araya gelerek taslak bir rapor oluşturmaları ve bu rapora kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri doğrultusunda son şeklinin verilmesine karar verilmiştir.
33	e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	DPT	İlgili kuruluşlardan eylemle ilgili katılımcı talep edilmiş, ancak çalışma başlatılamamıştır.
34	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	DPT	Yapılan ilk toplantıda çalışmaların iki ayrı grup tarafından yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Birincisi, üst düzey politikalar ve esasları hazırlama ve bu esaslara uyum mekanizmalarının tartışıldığı "Politika Grubu", diğeri ise, teknik esasların kapsamı ve içeriği konusunda yapacağı çalışmaları politika grubuna sunacak olan "Teknik Grup"tur. Politika grubundaki tartışmalara esas olacak taslak doküman üzerinde çalışılmaktadır.
35	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	DPT	Eyleme ilişkin çalışmalar DPT koordinasyonunda devam etmektedir. Bu çerçevede, büyük uygulama projeleri yürütmekte olan kamu kurum ve kuruluşlarının katkısı ile bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma Grubunun da katkılarıyla, 2005 Yılı Yatırım Programında yer alacak bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinin hazırlanmasında uyulması gereken esasları içerecek çalışmalar yapılmaktadır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
36	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	Kamu İhale Kurumu	Kamu İhale Kurumu, mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığını belirtmektedir. Bununla birlikte, Kurum yetkilileri ile yapılacak bir toplantıda konu detaylı olarak ele alınacaktır.
37	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	Devlet İstatistik Enstitüsü	Eyleme ilişkin alan çalışması için taslak soru kağıtları ele alınarak ülkemiz şartlarına uygunluğunun sağlanması için üç toplantı yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda ilgili taraflardan alınan görüşler ile gerekli görülen düzeltmeler yapılmıştır. 2004 yılında anket çalışması yapılacak ve sonucunda bir rapor hazırlanacaktır.
38	Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)	Pilot uygulama için hangi vilayetlerin seçilmesi gerektiği ile ilgili kriterleri belirleme çalışmaları (ADSL bağlantısı da dikkate alınarak) ile gerekli yatırım maliyetini tespit etmeye yönelik çalışmalar başlatılmıştır.
39	e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	DPT	En iyi hizmet sunum kılavuzunun oluşturulması hususu bir takvime bağlanmıştır. Alan adı tahsisinden sorumlu ODTÜ "tr" Alan Adı Yönetiminden tüm kamu kurum ve kuruluşlarının internet adresleri talep edilmiştir. Ayrıca, Yönteme ilişkin olarak sivil toplum kuruluşlarının daha önce gerçekleştirmiş oldukları yarışmalarla ilgili ödül şartnameleri, seçim usulleri vb. hakkında bilgi talep edilmiştir.
40	Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	DPT	İlgili kuruluşlarla bir toplantı yapılmış, katılımcılara konuya ilişkin yol gösterici nitelikte bir sunum hazırlanmıştır. Yapılan çalışmalara yardımcı olacak şekilde, edtr_kdep40@dpt.gov.tr e-posta listesi ve www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/40/kdep40.asp adresi hizmete girmiş, kılavuz ve ülke örnekleri paylaşımına açılmıştır.
41	Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	DPT	Bu eylem 40 nolu eylemin ardıl eylemi konumundadır. Çalışmalara, kamu hizmetlerinin ortak platformda sunulmasına ilişkin stratejinin hazırlanmasından sonra başlanacaktır. Bu kapsamda, 40 nolu eyleme ait çalışmalara da katılım sağlanmaktadır.
42	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı	İlgili kurum yetkilileri ile çalışma toplantıları yapılmıştır. Bilgisayar sistemi ve özel veri tabanı kurulmuştur. Kamu kuruluşlarının ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla bilgisayar programları hazırlanmıştır. İlgili kuruluşlarda tutulan kişi kayıt bilgilerinden eşleştirmede esas alınacak kriterler tespit edilmiş, hangi manyetik ortamlarda bilgilerin İçişleri Bakanlığına (Nüfus ve Vatandaşlık İşler Gn. Md.) gönderileceği bildirilmiş ve bu doğrultuda ilgili kuruluşlarla müşterek çalışmalara başlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 603 kamu kurum ve kuruluşu ile manyetik ortamda T.C. Kimlik Numarası eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
43	Türkiye’de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	İçişleri Bakanlığı	Türkiye’de yerleşik yabancılara tek numara verilmesi ile ilgili gerekli altyapı çalışmalarına başlanmıştır.
44	Tüzel Kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Vergi Kimlik Numarasının esas alınarak Ticaret Sicil Memurlukları tarafından yürütülen Şirket Kuruluş işlemlerinden başlamak üzere yapılacak tüm iş ve işlemlerde bu numaranın kullanılması kararlaştırılmıştır. Maliye Bakanlığınca numaranın diğer kurumların çevrimiçi kullanımına açılması amacıyla çalışma başlatılacaktır.
45	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)	MERNİS Projesinde oluşturulan merkezi veri tabanının kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılması amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. İlk aşamada kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınmış, gerekli değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. KPS sisteminin yazılım ve donanım ihtiyacının tespit edilmesi amacıyla bir komisyon oluşturulmuştur. Yapılan çalışmalar sonucunda teknik şartname hazırlanmış, ihale aşamasına gelinmiştir.
46	Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn.Md.)	Değerlendirmeler neticesinde; ülkemizdeki adres kayıt işlerinin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde tek bir veri tabanında “elektronik ortamda” tutulmasının büyük kolaylık sağlayacağı, yeni hazırlanan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısında adresin tutulmasına ilişkin şekil ve şartların belirlendiği sonucuna ulaşılmıştır.
47	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	Tapu ve Kadastro Gn. Md.	TUCBS oluşturulabilmesi için, hangi bilgilerin hangi kurumlar tarafından tutulacağı ve paylaşılacağı ile, bilgi ve bilgi değişim standartlarının belirlenmesi amacıyla, öncelikle mevcut durumun ortaya konması ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak üzere “Türkiye’deki Kurumsal Bazda Yürütülen CBS Faaliyetlerinde Mevcut Durumun Analizi Anketi” hazırlanmış olup, 19 Nisan 2004 tarihi itibarıyla ilgili kurum/kuruluşlara gönderilmesi ve sonuç raporunun 16 Haziran 2004 tarihi itibarıyla son şeklini alması planlanmaktadır.
48	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili Kuruluşlara açılması	Devlet Personel Başkanlığı	Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin ünvan kodlarına ilişkin; kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat yapılarının incelenerek son halinin tespit edilmesi, kurumların kodlanmasına ilişkin ve kamu personeli bilgi sistemi içerisinde yer alacak ve optik formlar üzerinde bulunacak alanların, açıklamaların ve kodların tespit edilmesine ilişkin olarak Devlet Personel Başkanlığında çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu çalışma grupları, her hafta bir toplantı düzenlemekte ve çalışma sonuçlarını sorumlu kuruluş yetkilisine sunmaktadır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
49	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	Tarım ve Köyşleri Bakanlığı	Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan Bilgisayar Altyapısına ilişkin İhale Şartnamesi revize edilerek Tarım Bilgi Sistemine genişleyebilen bir şartnameye dönüştürülmüştür. GAP'tan dolayı Şanlıurfa'da büyük ölçüde toplulaştırma yapılması ve Manisa'da Tarım Bilgi Sistemi açısından önemli bilgiler bulunması nedeniyle Ankara, Manisa ve Şanlıurfa Tarım Bilgi Sisteminin ilk adımı olarak şartnameye ilave edilmiştir. Şartname Dünya Bankasına gönderilmiş olup, ihale süreci başlayacaktır.
50	e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	DPT	e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar DPT-Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen "www.bilgitoplumu.gov.tr" web adresinde yayımlanmaktadır. Ayrıca, e-devlet ve bilgi toplumuna yönelik etkinlikler düzenlenmekte ve düzenlenen etkinliklere aktif katılım sağlanmaktadır.
51	Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	Maliye Bakanlığı	Kanuni düzenlemelerin önemli bir kısmı gerçekleştirilmiş durumdadır. Daha alt düzeydeki düzenlemeler konusunda çalışmalara devam edilmektedir. Yeni düzenleme ile, vergi beyannameleri elektronik ortamda verilebilecektir. Halen 21 banka ve 5 özel finans kurumu vasıtasıyla vergi tahsilatı yapılmakta olup, toplam tahsilat içindeki oran % 51 civarındadır. VEDOP kapsamında, bankalara yapılan vergi ödemelerinin Gelirler Genel Müdürlüğüne manyetik ortamda gönderilmesi ve mükellef hesaplarına yine manyetik ortamda işlenmesi ile işlemlerde doğruluk ve çabukluk sağlanmıştır. VEDOP-2 ihale süreci sonuçlanma aşamasında olup, 2004 yılı içerisinde mükelleflerden internet ortamında beyanname ve eklerinin alınması planlanmıştır. Böylece, tahsilat uygulamalarının tümüyle bankacılık sistemine yönlendirilmesi hedeflenmektedir.
52	Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	Başbakanlık	Henüz tamamlanmamakla birlikte; Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları internet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Katalog çalışmaları devam etmektedir. Osmanlı Arşivi'ndeki elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır. Cumhuriyet Arşivi, yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

7 E-SAĞLIK

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
53	Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	Sağlık Bakanlığı	Eylemin amaç ve açıklamalarına bakıldığında, iki temel hedefin; sağlık bilişimi standartları envanterinin çıkartılması ve karşılaştırmalı değerlendirme raporu hazırlanması olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, 2004 yılı içerisinde pilot uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi gibi hususlara yoğunlaşılması ve alt proje detayında çalışma takviminin hazırlanmamış olması, e-Sağlık bölümündeki birçok eyleme katkı sağlaması beklenen asıl amaçlardan uzaklaşılmasına neden olmaktadır. Alt alanlarda çalışmalar yapılmakta olsa da, öncelikle envanterin çıkartılması, daha sonra bir plan dahilinde öncelikli alt alanlar kapsamında çalışılması gerekmektedir. Bu da, alt eylemler bazında çalışma takviminin, üzerinde mutabakat sağlanarak hazırlanmasıyla olabilecektir.
54	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Öncül eylem 53 çerçevesinde, tıbbi malzeme sınıflandırma sistemine ilişkin olarak dünyada yaygın kabul gören "Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN)" standardının kullanımı ve yaygınlaştırılmasına karar verilmiştir. Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili GMDN kodu Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından satın alınmıştır. GMDN kodlarının Türkçe'ye çevrilmesi çalışması ilgili Genel Müdürlük tarafından koordine edilmektedir. GMDN sisteminin uygulamasına ilişkin olarak Hacettepe Üniversitesi ile pilot çalışma başlatılmıştır.
55	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Kan ve kan ürünleri ile ilgili standartların uygulanmasına yönelik bir çalışma henüz gerçekleştirilememiştir. Eylemin koordinasyonundan sorumlu olacak birime ivedilikle karar verilmeli, öncül eylemle irtibatı sağlanacak şekilde çalışma takvimi hazırlanmalıdır.
56	Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	Aile Hekimliği Sistemi için bilgi sistemi çalışmaları, Sağlık Bakanlığı bünyesinde başlatılmıştır. Aile Hekimliği Bilgi Sisteminde kullanılacak veri setleri, kodlama sistemi ve klinik prosedür kodlarını (Butçe Uygulama Talimatı) belirlemeye yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Süreç analizi çalışmaları tamamlandıktan sonra 2004 yılı içerisinde belirlenecek pilot bölgede uygulama çalışmaları gerçekleştirilecektir.
57	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Hasta Takip Sistemi (HTS) yazılımı geliştirilmiş ve Ocak 2004 yılında kullanıma alınmıştır. Projenin geliştirilmesi ve uygulanması ile Aile Hekimliği Sistemi için kaynak oluşturacak pilot çalışma olması hedeflenmiştir. HTS, Aile Hekimliği Sisteminde ihtiyaç duyulan veri setinin oluşturulması ve ilgili kod sistemlerinin kullanımı için temel teşkil edecek bir uygulama projesidir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
58	Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslararası yaygın kabul gören sağlık seviyesi (HL7) standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri yürütülmektedir. HL7 standardının ulusal düzeyde kabul edilmesi, işletilmesi ve ihtiyaç duyulacak güncellemeler için bir organizasyon modelinin belirlenmesi gerekmektedir.
59	Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Söz konusu eylem çerçevesinde Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı, "Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması"na ilişkin bir proje üzerinde çalışmalarına devam etmektedir. Alt eylem detayında çalışma takviminin hazırlanması ve eylemin söz konusu Proje kapsamında ele alınmasını değerlendiren bir özet raporun hazırlanarak Proje Planı ile ilişkilendirilmesi, çalışmaların hedeflenen amaçlar doğrultusunda yürütülmesi açısından yararlı olacaktır.
60	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	59 no'lu eylemde bahsi geçen proje kapsamında çalışmalar yürütülecektir. Uluslararası Hastalık Sınıflama Sistemi (ICD-10) ile entegre Bütçe Uygulama Talimatının kullanılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır. 53 no'lu eylemin sonuç raporuyla ilişkilendirilmesi, Maliye Bakanlığı ile Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin olarak yürütülen proje içerisinde belirlenen hedefler doğrultusunda nasıl ele alınacağını değerlendiren bir raporun hazırlanması, bu eyleme ait alt eylem detayında çalışma takviminin oluşturulması ve Proje Planı ile ilişkilendirilmesi faydalı olacaktır.
61	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Öncül eylem 60 sonuçlandığında çalışma başlatılacaktır.
62	Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemine ilişkin Maliye Bakanlığı ile birlikte çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çalışmalar, 59 no'lu eylemde bahsedilen Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin olarak yürütülen proje kapsamında ele alınmaktadır. Alt eylem detayında çalışma takviminin hazırlanması ve söz konusu Proje kapsamında ele alınmasını değerlendiren bir özet raporun hazırlanarak Proje Planı ile ilişkilendirilmesi, çalışmaların hedeflenen amaçlar doğrultusunda yürütülmesi açısından yararlı olacaktır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
63	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	Sağlık Bakanlığı	53 no'lu eylem çerçevesinde sağlık bilgi sistemleri için standartların ortaya konması ile birlikte çalışma gerçekleştirilecektir.
64	Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	Elektronik İmza Yasasına ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması esnasında, oluşturulması planlanan elektronik hasta kayıtlarına erişim denetimi ve gizlilik ilkelerine yönelik yasal düzenlemelere yardımcı olacak bir rapor hazırlanacaktır. Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi, "sağlık kayıtlarının gizliliği ve güvenliğinin sağlanması" çalışma grubunca çalışmalar sürdürülmektedir.
65	Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	İleri düzey uzmanlık gerektiren bu eylemle ilgili olarak uzman temini ve kaynak ihtiyacının karşılanmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.
66	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	Sağlık Bakanlığı	Aile Hekimliği Sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. İkinci basamağa yönelik Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemi ile birlikte veri setinin netleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Eylemin çalışma takvimi ivedilikle hazırlanmalıdır. Bu şekilde hangi alanlarda veri setlerinin hazırlanacağı ortaya konacak ve bir takvime bağlanacaktır. Ayrıca, alt alanlarda yapılacak çalışmalardan daha önce, bu veri setlerinin belirlenmesi ve yönetimine ilişkin değerlendirmeleri içeren bir çalışma yapılması uygun olacaktır.
67	Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	Sağlık Bakanlığı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte çalışmalar devam etmektedir. Detaylandırılmış çalışma takvimi, tarafların katkı ve mutabakatıyla hazırlanmalıdır.

8 E-TİCARET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
68	Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Şirket Bilgi Sistemi ile Bakanlıkça ihtiyaç duyulan verilerin bir kısmı, sicil işlemlerini yapan ticaret sicil memurluklarından alınabilmektedir. Tasarlanan proje ile tüm verilerin Şirket Bilgi Sistemine aktarılması sağlanacaktır. Ayrıca, TOBB ve İstanbul Ticaret Odası'nın kullanmakta olduğu şirketlere ait veriler ile Bakanlık Şirket Bilgi Sisteminde tutulan verilerin karşılıklı olarak kullanılabilmesine ilişkin bir projeye başlanmıştır.
69	KOBİ'lerde e-Ticaret ve e-İş bilincinin oluşturulması	KOSGEB	e-Ticaret yoluyla KOBİ'lerin küresel pazara açılmalarının sağlanması amacıyla KOSGEB tarafından "Bilgi Ağları ve e-İş Desteği" uygulamaya konmuştur. Bu destekten şimdiye kadar 52 kurum/kuruluş faydalanmıştır. KOBİ'lerde yazılım kalite desteği konusunda ODTÜ, Ege Üniversitesi, TBV, Türkiye Bilgisayar Mühendisleri ve Programcılar Derneği (TBMPD), KALDER ve firma temsilcilerinin katılımıyla bir teknik çalışma grubu oluşturulmuştur.
70	e-Ticaret hazırlık değerlendirme hizmetinin verilmesi	KOSGEB	
71	Ortak e-Ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	DTM	Etüd-proje hazırlık çalışmalarına ve özel sektör kuruluşları ile de görüşmeler yapılarak etüd proje maliyeti tespit çalışmalarına başlanmıştır. 2004 yılı Şubat ayında İngiltere'ye inceleme gezisi yapılmış ve İngiltere tecrübeleri ile ilgili bilgi, işbirliği yapılacak kuruluşlara sunulmuştur.
72	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	Gümrük Müsteşarlığı	Dış Ticarete e-Belge Uygulama Grubu altında bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgeler tespit edilerek, bir envanter çıkarılmıştır. e-Belge projesinin bir örnek uygulamasının gerçekleştirilmesine karar verilmiş ve Gemlik'teki Bursa Serbest Bölgesi pilot bölge olarak seçilmiştir. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), hayata geçirilecek uygulamaya ilişkin yazılımı bedelsiz olarak vereceğini taahhüt etmiş ve Gümrük Müsteşarlığı ile TİM arasında bir protokol yapılması kararlaştırılmıştır.
73	Dış ticarete e-Belgenin uluslararası dolaşımının sağlanması	DTM	Dış ticarete e-belgenin dolaşımının sağlanması öncelikli olarak ticaret yapılan ülkeler arasındaki güvene bağlıdır. Bu güvenin tesis edilmesi amacıyla uluslararası platformlarda ülkemizde yapılan çalışmalar anlatılmakta, uluslararası kuruluşların bu kapsamdaki çalışmalarına iştirak edilmektedir.

BÖLÜMLER

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu stratejisi, esas olarak, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümünde ulaşması gereken temel hedef ve politikaları ortaya koyan ve bu hedeflere ulaşmak için izlenmesi gereken yöntem ve araçlar ile gerekli olan kaynakları içerecektir.

Ülkemizin bilgi topluma geçiş süreci, e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı ile başlatılmış olup, bilgi toplumu stratejisinin hazırlanması Planın ilk maddesidir. Strateji sonrasında ortaya çıkacak irade ile Türkiye için gerekli olan uzun dönemli eylem planı hazırlanacaktır.

Ulusal bilgi toplumu stratejisinin vakit geçirilmeden hazırlanması bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Bunun için gerekli olan çalışmalar başlatılmıştır.

Diğer taraftan, bilgi ve iletişim teknolojileri ve e-devlet uygulamalarının en önemli unsuru olan ve ülkeler açısından büyük bir katma değer yaratan yazılım konusunda Türkiye'nin önde gelen bir merkez haline gelmesi yönünde gerekli olan politikaların katılımcı bir yaklaşımla oluşturulması amacıyla çalışma başlatılmış olup henüz başlangıç aşamasındadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	1
Eylem Adı	:	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunda alınan karar gereğince ön strateji hazırlama çalışması yapılmıştır. Söz konusu çalışma, daha sonra oluşturulan bir strateji alt çalışma grubu tarafından değerlendirilmiştir. Grubun yaptığı çalışmalar, strateji belgesine temel teşkil edecek bir ulusal politika dokümanı hazırlanmasına yönelik olarak sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	2
Eylem Adı	:	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
		- Maliye Bakanlığı
		- Hazine Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TÜBİTAK
		- Üniversiteler
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

12 Mart 2004 tarihinde kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının katılımlarıyla bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüştürülmesine yönelik ana strateji üzerinde katılımcıların görüşleri alınmıştır. Toplantıda, küresel yazılım endüstrisinin araştırılması, Türkiye'nin hangi alanlarda nasıl bir rekabet politikası izlemesi gerektiği sorularına cevap aranması ve bu alanda ileri olan ülkelerin vizyon ve stratejilerinin incelenmesi kararları alınmıştır.

Ayrıca, eylemle ilgili olarak katılımcıların iletişim bilgileri, belgeler, yapılan çalışmalar, toplantılar ve alınan kararları barındırmak üzere <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/02/kdep02.asp> adresli bir web sayfası hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Ülkemizde yazılım sektöründe küresel rekabette yer alacak firma sayısı oldukça azdır. Dolayısıyla, eylemin ana felsefesine ilişkin olarak fikri birikime sahip, çalışmalara katkı verebilecek katılımcıların sağlanmasında güçlük yaşanmaktadır. Ayrıca, gerek kamu, gerekse iş dünyasından mevcut durumu ortaya koyabilecek istatistiki bilgiler yetersizdir.

D) Çözüm Önerileri

Yapılan araştırmalarda eylemin amacına yönelik anahtar adımlar; ulusal ekonomik ve sosyal önceliklerin belirlenmesi, mevcut yazılım üretim potansiyelinin (insan kaynağı, ürünler, ürün bazında kalite düzeyi, teknoloji) belirlenmesi, küresel yazılım endüstrisiyle ilgili eğilimler ve fırsatların değerlendirilmesi, ulusal yazılım stratejisinin geliştirilmesi (yerli askeri yazılım endüstrisinin kurulması, yazılım enstitüsü kurulması vs.) ve politika araçlarının belirlenmesi olarak sıralanabilir.

Çalışmalara yazılım ihracatı alanında başarı sağlamış özel sektör temsilcilerinin de katılımının sağlanmasında yarar görülmektedir.

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumuna dönüşümde ihtiyaç duyulan güvenli bir teknik altyapının oluşturulması KDEP'in temel hedeflerinden biridir. Kullanıcılar, hizmet sunucular ve altyapı işletmecileri gibi ilgili tüm tarafların birlikte çalışabilecekleri ve her bireyin erişimini yeterli seviyede temin edecek teknik altyapı, bilgi toplumuna dönüşümün vazgeçilmez unsurudur. Teknik altyapının oluşumunda temel amaç, altyapı ve hizmet sağlayıcı işletmecilerin, bilgi toplumu hizmetlerinin arz ve talep yanındaki tüm kesimlerin istek ve ihtiyaçlarını dikkate alarak teknik altyapıyı serbest rekabet ortamında tesis etmeleri ve bu konuda kamunun düzenleyici ve kullanıcı olarak gerekli düzenlemeleri zamanında ve etkin bir biçimde yapmasıdır.

Türkiye’de, büyük oranda Türk Telekom tarafından sahip olunan ses ve veri altyapısının gelişimi, 2004 yılı başından itibaren tam olarak serbestleşen elektronik haberleşme sektöründe yaşanacak ilerlemelere bağlıdır. Sektörde tam rekabetin önündeki engellerin kaldırılmasıyla işletmecilerin, kullanıcı talepleri doğrultusunda yeni yatırımlar yapması teşvik edilmiş olacaktır. Başta genişbant olmak üzere, her bireyin bilgi toplumunun sunduğu imkanlara erişimi amacıyla, kamunun üzerine düşen görevleri gecikmeden yerine getirmesi gerekmektedir.

Bu amaçla, Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği bölümünde 5 adet eyleme yer verilmiştir. KDEP'in genelinde olduğu gibi, ilke olarak, teknik altyapının oluşumuna yönelik uygulama projelerine bu bölümde yer verilmemiştir.

Bu bölümde yer alan eylemler, bilgi ve iletişim teknolojilerine ait altyapının gelişimini sağlamaya yöneliktir. Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürütülen “İnternet altyapısının ve kullanımının yaygınlaştırılması” ile “İnternet veri merkezi” eylemleri ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürütülen “üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları” eylemi, ülke genelinde İnternet ve mobil telekomünikasyon alanında ihtiyaç duyulan çalışmaları kapsamaktadır. Söz konusu eylemlere ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Ortaya çıkacak çalışmaların önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok faaliyete ışık tutacak nitelikte olması beklenmektedir. Genişbant erişim ve üçüncü nesil gibi yakın gelecekte kullanıcılar açısından yoğun olarak kullanılacak olan erişim tekniklerine ilişkin çalışmaların tamamlanması gerekmektedir. TÜBİTAK-UEKAE'nin yürüttüğü eylemler ile akıllı kart ve PKI standartlarının kamuda uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılması ve ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına yönelik bir pilot uygulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, ağ güvenliğinin test edilmesine yönelik olarak RTÜK'ün altyapısı incelenecek ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır. Akıllı kart ve PKI standartları ile ilgili uluslararası standartlar ve bunların ülkemizde nasıl uygulanabileceği incelenmeye başlanmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	3
Eylem Adı	:	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- MEB - Telekomünikasyon Kurumu - Türk Telekomünikasyon A.Ş. - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ulaştırma Bakanlığı ve ilgili kuruluşlar tarafından yapılan çalışmalar şu şekilde özetlenebilir:

- Hızlı dial-up İnternet erişimi incelenmiş olup bu konuda yapılan test çalışmalarının rapora eklenmesi çalışmaları sürdürülmektedir.
- Kamu kuruluşlarının, İnternete daha yüksek hızda ve ucuz bir şekilde bağlanmalarına olanak verecek Metro Ethernet teknolojisinin ülkemizde uygulanabilirliği araştırılmaktadır.
- Ucuz ve hızlı bir İnternet erişim şekli olan ADSL'in ülkemizde yaygınlaşması için yapılması gerekli çalışmalar değerlendirilmektedir.
- WLAN teknolojisinin Türkiye'de uygulanabilirliği konusunda araştırma yapılmaktadır.
- Türkiye İnternet omurgasının genişletilmesi ve hızının artırılması konusunda yapılan çalışmalar değerlendirilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu eylemle birlikte, Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği bölümünde yer alan; "İnternet veri merkezi" ve "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemleri, ülke genelinde İnternet ve mobil telekomünikasyon alanında ihtiyaç duyulan teknik altyapının gelişimini ve kullanımının yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir. Ancak, yapılan çalışmalar ve rapor kapsamında incelenerek öneri getirilecek konuların genişliği dikkate alındığında, daha kapsamlı araştırma ve analizlerin yapılmasının gerekli olduğu görülmektedir. Özellikle bu eylemin sonucu ortaya çıkacak raporun, önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok çalışmaya ışık tutacak nitelikte olması gerekmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Çalışmalarda özel sektörün de desteği alınarak yoğun bilgi ve analiz ihtiva eden ve neticede eylemin amaç kısmında ifade edilen açıklamalara uygun düzenleme ve tedbir önerileri getiren bir çalışmanın hazırlanması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 4
Eylem Adı	: Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsis hazırlık çalışmalarının yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Ulaştırma Bakanlığı - UMTS Ulusal Koordinasyon Kurulu

B) Yapılan Çalışmalar

Telekomünikasyon Kurumu tarafından, söz konusu çalışmanın “2005 yılı İş Planında değerlendirilmek üzere ertelenmesinin uygun bulunduğu” ifade edilmektedir. Bu öneriye gerekçe olarak, Kurum tarafından, yine KDEP kapsamında yer alan ikincil düzenlemelerin öncelikli olarak ele alınması gösterilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum tarafından önerilen erteleme gerçeğleşmesi halinde, üçüncü nesil mobil telekomünikasyon lisanslarının tahsis ve sistemlerinin devreye girmesi en iyi olasılıkla 2008 veya sonraki yıllara ötelenmiş olacaktır.

D) Çözüm Önerileri

Gecikmiş bulunan ikincil düzenlemelerin tamamlanması konusunda çalışmaların öncelikle yapılması dikkate alınması gereken bir husus olmakla birlikte, üçüncü nesile geçiş konusunda mevcut gecikmenin de göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Mobil telekomünikasyon sektörünün değişmekte olan yapısı ve söz konusu hazırlıklar ile üçüncü nesil hizmetlerin devreye girmesi arasında geçecek zaman dikkate alındığında, üçüncü nesil hazırlık çalışmalarına başlanması gerektiği düşünülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 5
Eylem Adı	: Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	: TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: TSE

B) Yapılan Çalışmalar

Güvenlik test standartlarına yönelik olarak; TS ISO/IEC 17799 ve TS ISO/IEC 15408 uluslararası güvenlik test standartları ve uygulamaları incelenmiştir.

Akıllı kart ve PKI standartlarına yönelik olarak özellikle Avrupa ve Amerika’da uygulanan Akıllı Kart ve PKI standartları incelenmeye başlanmıştır. NATO’da uygulanan PKI sistemlerinin araştırılması ve Türkiye’de uygulanacak Akıllı Kart ve PKI standartlarının nasıl uygulanması gerektiği konusunda çalışmalara başlanmıştır. Standart hazırlama çalışmalarının hazırlanacak e-imza yasası yönetmelikleriyle paralel olması ve uyumluluk sağlaması gerektiği düşüncesiyle yönetmeliklerin hazırlanmasından sorumlu olan Telekomünikasyon Kurumu ile ortak çalışmalar yürütülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	6
Eylem Adı	:	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Telekomünikasyon Kurumu - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Pilot uygulamanın belirlenmesi ile ilgili olarak, öncelikle 16.02.2004 tarihinde Ulaştırma Bakanlığı'nda yapılan, e-Dönüşüm Türkiye “Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği” Çalışma Grubu toplantısında pilot uygulamayı yapmaya istekli kurumlar tespit edilmiştir.

İstekli kurumlar arasında pilot uygulamaya en uygun kurumu belirlemek amacıyla yapılan toplantıda en uygun kurumun RTÜK (T.C. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu) olduğuna karar verilmiştir.

RTÜK ile yapılacak görüşme sürecinde bilgi işlem altyapısı incelenecek, ağın durumu ve büyüklüğü göz önüne alınarak yapılacak tasarım sonrası güvenli hale getirme aşamasında gerekecek bütçe belirlenerek çalışma başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 7
Eylem Adı	: İnternet Veri Merkezi (İnternet Data Center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubu

B) Yapılan Çalışmalar

Ulaştırma Bakanlığı ve ilgili kuruluşlar tarafından yapılan çalışmalar şu şekilde özetlenebilir:

- İnternet Veri Merkezlerinin kamuda uygulanabilirliği araştırılmıştır.
- İnternet Veri Merkezlerinin kullanımı ile kamunun müteakip yatırımlarının engellenmesi konusu değerlendirilmiştir.
- İnternet Veri Merkezlerinin güvenliği konuları araştırılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Eylemin uygulama aracı olan raporun sağlıklı sonuçlar üretmesi ve özellikle e-Devlet projeleri için daha sık gündeme gelen İnternet Veri Merkezi kavramının önemle ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Eylem sonucu ortaya konulacak raporun, sadece Türk Telekom ve Türk Telekom'un ürettiği çözümlere odaklı değil, diğer özel sektör kuruluşlarının da desteği alınarak hazırlanması ve pazar mekanizmalarını dikkate alan öneriler getirmesi beklenmektedir. Ayrıca, raporun nihai olarak ortaya koyduğu önerilerin kamu tarafından uygulanabilir olması gerekmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Türk Telekom haricindeki özel kesim temsilcilerinin de dahil olduğu bir çalışma ortamının oluşturulması gerekmektedir. Bu amaçla, özel kesim temsilcilerinin eylemin ilgili kuruluşu olarak görülen Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubu'na katılımının, "www.bilgitoplumu.gov.tr" adresinde yer alan Çalışma Gruplarının Çalışma Usul ve Esaslarına uygun şekilde sağlanması ve bu çalışmaların etkin bir şekilde koordine edilmesi uygun olacaktır.

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu, bilgi ve iletişim teknolojileri ile beraber nitelikli insan kaynağına da ihtiyaç duymaktadır. Etkin şekilde kullanılmayan teknolojiler ve bu teknolojiler yardımıyla üretilmekle birlikte yararlı bir şekilde işlenip kullanılamayan bilgiler, neticede zaman, emek ve kaynak israfına neden olmaktadır. Bilgi, ancak nitelikli insanlar tarafından üretilip, yine nitelikli insanlar tarafından hem günlük yaşamda hem de karar alma süreçlerinde etkin bir şekilde kullanıldığında, bilgi toplumunun gereği yerine gelmiş olacaktır. Bu amaçla; Kısa Dönem Eylem Planı'nda bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasına ve yetiştirilmesine yönelik olarak sekiz eyleme yer verilmiştir.

Bilgi toplumuna geçiş sürecini başlatmış olan ülkemizin bu süreçte en temel unsur olan nitelikli insana duyduğu gereksinim yüksektir. Ülkemiz, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmakla beraber, bu insan kaynağının bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu yüksek niteliklere ulaştırılması en temel zorunluluklardan birisidir. Önümüzdeki yıllarda bilgi toplumunun vaat ettiği refah seviyesine ulaşabilmek için, gelişmiş ülkelere göre yüksek oranda bulunan genç nüfusumuzun çağın gereklerine uygun eğitimi almasının sağlanması özel önem arz etmektedir. Bununla beraber, mevcut iş gücünün eğitim düzeyi de yükseltilmelidir. İşgücü içindeki okur yazarlık düzeyini yükseltirken, aynı zamanda bilgisayar okur yazarlığının da her kesime kazandırılması bir zorunluluktur.

Bu bölümde yer alan eylemlerle, bilgi teknolojilerine dayalı eğitim sistemlerinin yenilenmesi ve yaygınlaştırılması, okullarda öğretmenler ve öğrencilerin İnternete ve çoklu ortam kaynaklarına uygun düzeyde erişimi, öğretmenlerin yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmaları, özürülleri de içerecek şekilde tüm kesimlerin eğitim portalı prototipinden yararlanmaları ve bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması amaçlanmıştır.

“Bir okulu dünyaya aç – internete bağla” kampanyası amacına yönelik olarak Türkiye genelinde 42534 eğitim kurumuna, 2005 yılı sonuna kadar ADSL güvenli İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfı kurulması ve okullarda kullanılacak Eğitim Portalı için hazırlık çalışmaları bu yıl içinde tamamlanacaktır. Ayrıca, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme için gerekli yönerge çıkarılmıştır.

Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak ilköğretim sınıflarını kapsayan bazı derslerin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları devam etmektedir.

Bununla birlikte, Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. Diğer Bakanlıklarda da benzer hizmetiçi eğitim faaliyetleri yapılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri, özel sektör eğitim kurumları ve uluslar arası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerindeki (Microsoft, Cisco vb.) kurslar ile birçok kursiyere ulaşılmaktadır. MEB bünyesinde yürütülecek ECDL çalışması da eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturabilecektir. Bu çalışmanın temel hedefi MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. MEB tarafından bilişim teknolojileri eğiticilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir.

Eğitim ve iş piyasası arasında denge kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik bir komisyonun kurulması için çalışmalar başlatılmıştır.

Tüm bu çalışmalar ile eğitim sistemimizin ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi ve nitelikli insan gücünün temini amaçlanmaktadır. Söz konusu teknolojileri kullanacak öğretmen ve öğrencilerin eğitimleri için başlatılan çalışmalar ise sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 8
Eylem Adı	: “Bir okulu dünyaya aç – İnternete bağla” kampanyası
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
	- DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TEGV - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları - Gönüllü Kişi ve Kurumlar

B) Yapılan Çalışmalar

MEB, eylem kapsamındaki hizmetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla, Türk Telekom A.Ş. ile protokol imzalamıştır. Bu protokol; ADSL güvenli İnternet erişimi, kurumsal web sayfalarını barındırma, e-mail hizmetleri, sanal özel ağın kurulması, Eğitim Portalı için gerekli uygulama yazılımları ile şu andaki mevcut hizmet ve alt yapılarının barındırılması vb. ve ADSL İnternet erişimi için gereken modem cihazlarının teminini kapsamaktadır.

Bu sayede; Türkiye genelindeki toplam 42.534 kuruma, 4 aşamada, 31 Aralık 2005 tarihine kadar ADSL İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. Türk Telekom tarafından karşılanacak tüm hizmetler son 2 yılı opsiyonlu olmak üzere 5 yıl süre ile verilecektir.

1. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.704 adet kurumun ADSL İnternet erişimini, 28 Şubat 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
2. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.000 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 30 Haziran 2004 sonuna kadar sağlayacaktır.
3. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 11.296 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 31 Ekim 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
4. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 22.534 adet ve yeni açılacak ek kurumların ADSL İnternet erişimini, 31 Aralık 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Okul ve kurum bilgisayar sayısı ile İnternet altyapı yetersizliği, kurum sayısının fazlalığı yanında teknik iletişim altyapısının ülke genelinde yetersizliği, kaynak ve yetişmiş insan gücü eksikliği, kurumlar arası koordinasyon eksikliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 9
Eylem Adı : İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfının Kurulması (Temel Eğitim Projesi - Faz 2)
Sorumlu Kuruluş : Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Temel Eğitim Projesi (TEP) 2. Faz işlemleri başlamış durumdadır. Bu konudaki hazırlık çalışmaları sürdürülecek ve 2004 yılı içerisinde ihale işlemleri tamamlanacaktır.

TEP Faz 1 kapsamında 2.802 okula laboratuvar kurulmuş, 53.198 PC temin edilmiş ve bunların İnternet bağlantıları gerçekleştirilmiştir. Bunlara ek olarak TEP Faz 1 kapsamında Türkiye genelindeki toplam 26.276 kırsal kesim okuluna, her birine en az bir PC olmak üzere, toplam 51.465 PC ve İnternet bağlantısı sağlanmıştır. 6.500 civarındaki Ortaöğretim kurumuna yönelik çalışmalar da ayrı bir proje kapsamında devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ve alımların ihtiyaçlar doğrultusunda yapılamaması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	10
Eylem Adı	:	Eğitim Portalı prototipinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MEB’de okul öncesi, okul ve okul sonrası (çalışma hayatında ve hatta emekli olmuş) bütün vatandaşlarımıza hayatları boyunca ihtiyaç duyacakları eğitimler yanında hobi vb. eğitim yazılımları ve eğitim ortamlarını sağlamaya yönelik Eğitim Portalı için Temel Eğitim Projesi 2. Faz işlemleri başlamış durumdadır. Eğitim Portalı konusundaki hazırlık çalışmaları tamamlanmak üzeredir. Yapılacak ihale ile 2004 yılı içerisinde işlemler tamamlanacak ve prototip oluşturulacaktır. Bu proje ihtiyaçlar ve kaynaklar göz önüne alınarak sürekli geliştirilecek bir projedir. Diğer Bakanlıkların benzer eğitim ihtiyaçları da talepler doğrultusunda sağlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ile portal ve eğitim yazılımlarının çok az sayıda olması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Eğitim yazılımları teşvik edilmeli ve yazılımlar ihtiyaçlar doğrultusunda ve çok sayıda firmayla işbirliği içinde sürekli geliştirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	11
Eylem Adı	:	Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

MEB’da yapılan çalışma kapsamında; 1 Şubat 2004 tarihine kadar ilköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi 1-3 sınıf derslerinin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları devam etmektedir. Diğer öğretim kurumları çalışmaları daha sonra yapılacak ve kitap basımlarına başlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 12
Eylem Adı	: Öğretmenlerin yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi.
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. 2003 yılında bilgisayar, yabancı dil, rehberlik, pedagojik formasyon vb. konularda olmak üzere, Hizmetiçi Eğitim merkezlerindeki 400 faaliyete 19.727 ve mahallindeki 7.120 faaliyete 253.135 kişi katılmıştır. 2000-2002 yılları arasında illerde düzenlenen bilgisayar kurslarından oluşan 7.157 faaliyete toplam 176.698 kişi katılmıştır. Diğer Bakanlıklarda da benzer hizmetiçi eğitim faaliyetleri yapılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Eğitim alanların, konuyla ilgili uygulama yapacakları ortamlara yeterince sahip olmamaları ve e-kültürün yaygınlaşmasını sağlamaya yönelik ortamların ve araçların yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Kişilerin bilgisayar okur yazarı olmalarını kolaylaştırmak amacıyla, bilgisayarları ucuz ve uzun vadeli olarak almalarını sağlayacak kredi sistemi geliştirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 13
Eylem Adı	: Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı (Valilikler) - Sağlık Bakanlığı - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Devlet Bakanlıklarının İlgili Birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlık Makamının 28.10.2003 gün ve 11813 sayılı onayı ile 2554 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren “Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi” ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bu ortamların, vatandaş hizmet/fayda merkezlerine dönüştürülmesi çalışmalarına devam edilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum yöneticilerinde görülen uygulamaya yönelik çekingenlik ile personel ve ödenek yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 14
Eylem Adı	: Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

2002 yılı itibariyle MEB Özel Öğretim Kurumlarına bağlı özel bilgisayar kursu sayısı toplam 727 ve genel kontenjan 38.883 adettir. Bu kurslar; bilgisayar okur yazarlığı, bilgisayar işletmenliği, bilgisayar yardımcı programcılığı, bilgisayar programcılığı, bilgisayar analist programcılığı, bilgisayar bakım onarım elemanı yetiştirme konularını kapsar. Bu kurslar hemen her ilde en az 1 adettir. Bakanlığın denetiminde 1.378 okul, 1.513 kurs, 2.101 dersane ve 1.919 MTSK olmak üzere toplam 6.911 kurum faaliyette bulunmaktadır. MEB bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile bilgisayar eğitimi alanlarında son üç yılda 18.456 kurs açılmış ve bu kurslara toplam 364.283 (170.338 bayan, 193.925 bay) kursiyer katılmıştır.

Hizmetiçi Eğitim aracılığıyla 2001 yılında 189 kurs ve 217 seminere yıllık ortalama 18.722 kişi (ilkokul, lise, ön lisans, lisans, lisansüstü mezunu personel) katılmıştır. Bilgisayar Eğitimi ve Sertifikasyon konusunda Türkiye genelinde özel sektör eğitim kurumları yanında uluslararası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerinin de (Microsoft, Cisco vb.) az sayıda kursları mevcuttur.

MEB bünyesinde yürütülecek ECDL (European Computer Driving License) çalışması, genel olarak toplumda çok önemli bir farkındalık yaratacak, eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturabilecektir. Bu çalışmanın temel hedefi, MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. Ancak, çok yoğun bir kitleyi hedefleyen bu çalışmaların aşama aşama gerçekleştirilmesi ve MEB'nin önceliklerinin gözetilmesi uygulama açısından vazgeçilmez unsurdur. Bu aşamaların en başında MEB bünyesindeki bilişim teknolojileri eğitimcilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir. Daha önce çeşitli eğitimlerden geçmiş olan formatör öğretmenler ve bilgisayar öğretmenleri kısa süreli eğitimler ile sertifika alabilecek düzeydedirler. Bakanlık bünyesinde uygulanan müfredat ile ECDL müfredatının uyumluluğu, kolaylaştırıcı bir etkidir.

Microsoft ve Intel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı (CNAP) eğitimleri konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB'de Bölgesel Akademiler

kurulacaktır. Müfredatların uyumluluklarına yönelik ön incelemeler sonrasında gerekli mevzuat değişikliklerinin ve birlikteliğinin gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Alınan sertifikaların ülkede geçerliliğinin sağlanmayışı yanında, kursiyerlere mali katkı da sağlanmamaktadır. Müfredatların çeşitliliği de bir başka sorundur. Kurs ve sınav giderleri oldukça yüksek görünmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Bilgi Toplumu için, birey ve kurumların üzerine düşen görevi tam anlamıyla yapmalarını sağlayacak düzenleme ve görevlendirmelerin, toplumsal uzlaşmayla sağlanması için gerekli çalışmalar yapılması, devlet desteğinin artırılması ve programlarda bütünlüğün sağlanması gereklidir. Yöneticilerin yeniden eğitimden geçirilmesi, kamu yararı ve dönüşüme olan inancın herkes tarafından kabullenilmesinin sağlanması ve projeye öncelik verilmesi gerekmektedir.

Diğer ülke uygulamaları incelenip uygun model belirlenerek çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatının ECDL vb. uygulamalarını desteklemesi için yapılabilecek bazı öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- “Bilgisayar Okur Yazarlığı” ve benzer BİT eğitim müfredatlarının, bütün kurumlarca ortak uygulanması ve uluslar arası sertifikaların müfredatlarına uyumunun sağlanması,
- İlk defa öğretmen veya memur olarak atanacaklarla ilgili “Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği”nde, atanacaklardan “Bilgisayar Okur Yazarlığı” sertifikasının istenmesi,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, Eğitim Öğretim vb. tazminatlarında % 1-5 arasında ek tazminat almalarının sağlanması,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, sertifika ile kuruma müracaat etmeleri halinde sınav giderlerinin, Bakanlıkça geri ödenmesinin sağlanması,
- Yurtdışı göreve atanacaklarda ilgili mevzuat bilgisi yanında sertifikasyon eğitimi almış ve başarı belgesine sahip olmasının ön koşul olması.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 15
Eylem Adı	: Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - YÖK - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi toplumunun gerektirdiği insangücü planlamasının yapılması; mevcut durum analizi, işgücü piyasası ihtiyaç ve arz tespiti, işgücü piyasası uyumsuzluklarını gidermeye yönelik modellerin üretilmesi ve bu modellerin sonucunun eğitim planlamasına yansıtılması gibi kapsamlı bir süreci içermektedir. Dolayısıyla, nihayetinde eğitim ve iş piyasası arasında dengeyi kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik bir komisyonun kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamdaki çalışmalara, üniversitelerdeki öğretim üyeleriyle yapılan görüşmelerle başlanmıştır. Türkiye’de bu konuda ders veren, yayını bulunan ve bu konuyla ilgisi olan öğretim üyeleri taranmış ve bir kısmıyla görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sona erdiğinde, Devlet Planlama Teşkilatı’nda bir tanıtım toplantısı yapılması düşünülmektedir. Bu toplantı ile komisyon başkanı seçilecek ve insangücü planlaması için bir yol haritası belirlenecektir. Komisyona öğretim üyelerinin yanında, Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK ve bazı sivil toplum kuruluşlarından da temsilcilerin davet edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

İnsangücü planlaması konusunda yararlanılabilecek kaynak sayısı son derece azdır. Bunun yanında, diğer ülke örneklerine erişim de kolay olmamaktadır. Karşılaşılan muhtemel diğer bir sorun; komisyonda genel olarak akademisyenlerin bulunması düşünülmekle birlikte bu kişilerin ders programlarının, komisyonun programına uyum sağlamasında güçlüklerle karşılaşılabilir olmasıdır; çünkü insangücü planlamasını yapacak komisyonun, zaman kısıtı da dikkate alındığında, son derece yoğun çalışması gerekecektir.

D) Çözüm Önerileri

Kaynak bulunmasındaki zorluklar da dikkate alındığında, insangücü planlaması konusunda çalışmış bir yabancı uzmanın deneyimlerinden faydalanılabilir. İŞKUR, AB kapsamında yaptığı projeler nedeniyle, eğitim ve işgücü konularında uzmanlaşmış yabancı uzmanlarla irtibat halindedir. Yabancı bir uzmanın da komisyonda yer almasının faydalı olacağı düşüncesinden hareketle ve İŞKUR’un da bu tür uzmanlarla çalışması nedeniyle, bu konuda İŞKUR ile görüşmeler devam etmektedir.

HUKUKİ ALTYAPI

HUKUKİ ALTYAPI GENEL DEĞERLENDİRME

e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında yürütülecek e-devlet çalışmalarında, kamu hizmetlerinin; başta İnternet olmak üzere bilgi çağının gerektirdiği elektronik ortam aracılığıyla sunulması amaçlanmaktadır. Ancak, e-devlet sadece var olan hizmet sunum tarzları korunarak ve elektronik araçlar devreye sokularak hizmet sunumunun hızlandırılması olmayıp; aynı zamanda hizmet sunuş tarzlarının ve alışkanlıklarının değiştirilmesini de içeren kapsamlı bir dönüşümü gerektirmektedir.

Devletten devlete (G2G), devletten vatandaşa (G2C), devletten iş alemine (G2B) ve iş aleminden vatandaşa (B2C) sunulacak hizmetler; bir takım bilgi alış verişleri, alım satımlar, para transferleri, fikir ve irade beyanları, değişik sözleşmeler ve kontratlar içerecektir. Bütün bu etkileşimler (*interaction*) ve mübadelelerin (*transaction*) hukuk alanında sonuç doğurabilmesi, örneğin mülkiyet ve hak transferini sağlaması, resmi bir süreci başlatabilmesi veya durdurabilmesi ancak söz konusu işlemlere hukuki sonuç yaratacak “yetkinliğin” kazandırılması ile mümkün olur. Öte yandan, insan unsurunun olduğu her süreçte hak ihlalleri ve suiistimaller de olacağı için bu ihlallerin hukuk tarafından bir “müeyyide”ye bağlanması gerekir. e-Dönüşüm sürecindeki işlemlerin böyle bir “yetkinlik” ve “müeyyide” ile donatılması, uygun hukuki alt yapının gerçekleşmesine bağlı olacaktır.

Hukuki altyapının teknolojik gelişmelere paralel olarak hazırlanmaması, yani hukukun teknolojiyi geriden takip etmesi, hak ve menfaat ihlalleri ile cezai sorumlulukların etkin şekilde tanımlanmaması kargaşaya yol açacaktır.

Söz konusu mahsurların oluşmaması için e-Dönüşüm Türkiye Projesi içinde 13 eylem hukuki alt yapı bileşeni olarak mütalaa edilmiştir.

Bu kapsamdaki, “Elektronik İmza Kanunu” ve “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” ile ilgili eylemler gerçekleştirilmiş olup, her iki kanunun da Resmi Gazetede yayımlanış tarihlerinden 6 ay sonra yürürlüğe girmesi öngörülmüştür.

Buna göre; “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, “Elektronik İmza Kanunu” da 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girecektir. Her iki kanunda öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması ile ilgili çalışmalar ise devam etmektedir.

Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme “Elektronik İmza Kanunu” içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır. İlgili kanunun 5. maddesinde “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücüne sahiptir” hükmü getirilmiş, ayrıca 22 ve 23. maddeleri ile Borçlar Kanunu ve Hukuk Usulu Muhakemeleri Kanununun sözleşmelerin geçerliliği ile ilgili maddelerine eklemeler yapılarak, “elektronik imza ile oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde” olduğu yönünde düzenleme yapılmıştır.

“Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun” tasarısı bakanlık ve ilgili kuruluşların görüşlerine sunulmuş olup, tasarı üzerindeki çalışmalar devam etmektedir.

Bilgi ve bilgi teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması TBMM Adalet Komisyonu gündeminde bulunan TCK tasarısının 197. maddesinde düzenleme yapılarak gerçekleştirilecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir komisyon kurulmuş olup çalışmalarına en kısa sürede başlayacaktır.

“Elektronik Ortamda Fikri Hakların Korunması İçin Tedbir Alınması” ile ilgili düzenleme, yukarıda söz edilen komisyon çalışmaları çerçevesinde ele alınacaktır.

İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemelerin bir kısmı “Elektronik İmza Kanununda” düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibarıyla tamamlanmıştır. Eylemin İnternet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcıların konumu ile ilgili kısmı ise TCK ile ilgili düzenleme çerçevesinde ele alınacaktır.

“Elektronik Haberleşme Yasası” taslağı hakkında ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınarak, ilgili kurumların görüşüne sunulacaktır.

Ara Bağlantı ve Erişim Yönetmeliği, Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımına İlişkin Usul ve Esasların Belirlendiği Tebliğ, Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik ve Numaralandırma Yönetmeliği çıkarılmış olup; Yetkilendirme, Geçiş Hakkı, Yerel Şebekenin Erişime Açılması, Kablo TV Şebekesinin Erişime Açılması ile Tüketici Haklarına İlişkin Yönetmelik çalışmaları devam etmektedir.

“Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin Çıkartılması” için 406 sayılı Kanunda yönetmeliğe dayanak olacak bir hüküm bulunmadığından, çalışmaları sürdürülen “Elektronik Haberleşme Yasası” tasarısı çerçevesinde yönetmeliğe esas teşkil edecek hüküm konulmuş olup, taslağın yasalaşması beklenmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 16
Eylem Adı : Elektronik İmza Kanununun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik imzanın hukuksal ve kurumsal alt yapısını düzenlemek amacıyla Adalet Bakanlığınca hazırlanan 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

Kanunda öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	17
Eylem Adı	:	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanunun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Kişisel nitelikteki verilerin otomatik işleme tabi tutulması dolayısıyla bireylerin kişilik haklarının himayesine ilişkin Kanun Tasarısı hazırlamak üzere 13.9.1995 tarihinde kurulmuş olan ve çalışmalarını tamamlayamayan Komisyonun yerine yeniden oluşturulan bir başka Komisyonca hazırlanan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı bakanlıklar ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşüne gönderilmiş ve kurumlardan tasarı ile ilgili görüşler alınmıştır. Raporun hazırlandığı tarih itibarıyla kurumlara gönderilen ilk taslak üzerinde kurum ve kuruluşlardan gelen görüşler çerçevesinde çeşitli değişikliklere gidilmiş olup, halen taslak üzerindeki çalışmalar devam etmektedir.

Komisyon çalışmaları Nisan 2004 itibarıyla tamamlanmış olup, gerekçeleri yazılan Tasarının Mayıs 2004'de Başbakanlığa sevk edilmesi öngörülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **18**

Eylem Adı : Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması

Sorumlu Kuruluş : Milli Savunma Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Çalışmaları uzun zamandır devam eden Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu Tasarısı Taslağı'nın yasalaşma sürecinin başlatılması mümkün olmamıştır. Taslağın, kurum ve kuruluşlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesine ihtiyaç bulunduğu anlaşılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 19
Eylem Adı	: Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıkça yüksek mahkeme üyeleri, bilim adamları ve uzman personelden oluşturulan komisyonca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu gündeminde bulunan Türk Ceza Kanunu Tasarısı ile dünyada meydana gelen sosyal, siyasal ve ekonomik değişiklikler dolayısıyla eski değerlere dayalı Türk Ceza Kanununu çağa uydurmak, gerekli değişiklikleri ve geliştirmeleri yapmak amaçlanmıştır.

Nitekim, kanuna aykırı kişisel verilere ilişkin, Tasarının 197. maddesindeki düzenlemeyle, çağımızda kişilerle ilgili kayıtların bilgisayar ortamlarına geçirilip muhafaza edilmesi uygulamasına bazı kurum ve kuruluşlar tarafından başvurulduğu, hastanelerde hastalara, sigorta şirketlerinde sigortalılara, bankaların ve kredili alış-veriş yapılan mağazaların müşterilerine ilişkin kayıtların böylece tutulduğu, bilgisayarlarda veya fişliklerde yer alan bu bilgilerin amaçları dışında kullanılmasından veya herhangi bir şekilde üçüncü şahısların eline geçerek hukuka aykırı olarak yararlanılmasından dolayı hakkında bilgi toplanan kişilerin büyük zararlara uğrayabileceği gerekçesiyle, kişilerle ilgili bilgilerin bilişim sistemlerine yerleştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili esas ve usullerin düzenlenmesi, bunlara uymayanlar hakkında ceza yaptırımlarının getirilmesi, kişilik haklarının korunması ve yasal güvencelerin sağlanması amaçlanmıştır.

Öte yandan, İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, çalışmalarına kısa sürede başlayacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 20
Eylem Adı : Bilgi Edinme Hakkı Kanununun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıkça hazırlanan, 9.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 24.10.2003 tarihli ve 25269 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, yayımı tarihinden 6 ay sonra, 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Yönetmelik ise, 27.04.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 21
Eylem Adı	: Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - DPT - DTM

B) Yapılan Çalışmalar

23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecek olan 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin birinci fıkrasında “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur” hükmü getirilmiştir.

Aynı Kanunun 22. maddesinde 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 14. maddesinin birinci fıkrasına “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir.” cümlesi eklenmiştir.

Ayrıca 23. maddesiyle, 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 295. maddeden sonra gelmek üzere 295/A maddesi eklenmiş olup, söz konusu madde;

“Madde 295/A- Usulüne göre güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Bu veriler aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılırlar.

Dava sırasında bir taraf kendisine karşı ileri sürülen ve güvenli elektronik imzayla oluşturulan veriyi inkâr ederse, bu Kanunun 308 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır.”

şeklinde olup, güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde olduğuna dair hüküm getirilmiş ve güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile eşit ispat gücüne sahip olmuştur.

Diğer taraftan, Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin ikinci fıkrasında Avrupa Birliği ülkeleri mevzuatı ve diğer gelişmiş ülke elektronik imza mevzuatı dikkate alınarak; “kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tâbi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri”nin güvenli elektronik imzayla gerçekleştirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	22
Eylem Adı	:	Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Kültür ve Turizm Bakanlığı - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - RTÜK - TPE - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları - İlgili Meslek Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Fikri hakların korunması konusunda 12.3.2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Aynı Kanunla yerel yönetimlerin uygulama yetkileri de yeniden düzenlenmiş olmakla birlikte, mevzuatın uygulanması konusunda halen sorunlar bulunmaktadır.

İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla yasa tasarısı hazırlamak üzere oluşturulan Komisyonun, elektronik ortamda fikrî hakların korunması konusunda da çalışmalar yapabileceği düşünülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 23
Eylem Adı	: İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - Ulaştırma Bakanlığı - Kültür ve Turizm Bakanlığı - Telekomünikasyon Kurumu - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

19 no'lu eylem çerçevesinde; İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, Komisyonun çalışmalarında konu değerlendirilecektir.

Öte yandan, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecek olan 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun "Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı, Nitelikli Elektronik Sertifika ve Yabancı Elektronik Sertifikalar" başlıklı İkinci Bölümünde ve ceza hükümlerinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarına ilişkin hükümler getirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	24
Eylem Adı	:	e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Dış Ticaret Müsteşarlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Hazine Müsteşarlığı
		- Gümrük Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TOBB
		- KOSGEB
		- İGEME
		- TC Merkez Bankası
		- Bankalar Birliği
		- Türk Eximbank

B) Yapılan Çalışmalar

Söz konusu eylem konusunun, Acil Eylem Planında yer alan ve Dış Ticaret Müsteşarlığının sorumlu kuruluş olarak belirlendiği İhracat Stratejik Planı kapsamında oluşturulan, “İhracatta e-ticaret yöntemlerinin kullanımında artış sağlanması” ve “Başta KOBİ’ler olmak üzere, firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmalarının geliştirilmesi” isimli alt çalışma gruplarıyla birlikte ele alınması düşünülmektedir.

Bu çerçevede, eylemin ilk aşaması olan raporun hazırlanması için İhracat Stratejik Planı alt çalışma gruplarının içerisinde çalışmalar sürdürülecektir.

Özellikle KOBİ’ler açısından uygun e-ticaret ortamının oluşturulması için finansal ve idari destek araçlarının ülkemizdeki uygulamalarını gözden geçirmek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlar ile bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıda İngiltere örneği ile e-imza yasası hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir. Toplantıya katılan kuruluşlardan sağlanan “Türkiye’deki KOBİ desteklemelerini dolaylı olarak etkileyeceği düşünülen kurumların elektronik ortamdaki çalışmaları” konulu bilgi notu Ek-A’da sunulmaktadır

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Genel Sorunlar

Aşağıda belirtilen sorunların, idari ve finansal desteklemeleri dolaylı olarak etkilediği düşünüldüğünden, e-Dönüşüm Türkiye platformunda çözümlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

- Elektronik İmza Yasasının henüz yürürlüğe girmemesi ve elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının henüz oluşturulmaması,
- Elektronik alım satım hükümlerinin, kamu kurumlarının kanunlarında yer almaması,

- Elektronik belge, elektronik veri, e-sözleşme, kişisel bilgilerin korunması ve bilişim suçları hakkında yasaların uygulamaya geçmemiş olması,
- KOBİ ve firma tanımının Avrupa Birliği direktiflerine uyumlu olmaması,
- Geniş bant alt yapısının yaygınlaşmaması, dial-up bağlantının çok yavaş olması, ADSL bağlantısının ya bulunmaması ya da pahalı olması,
- İnternet kullanımının yaygınlaşmamış olması, firmaların e-ticarete başlayabilmeleri için gerekli olan donanım ve yazılım maliyetlerinin firma bütçelerinde önemli rakamlar tutması, (Ülkemizde PC penetrasyonunun KOBİ'lerde %23, gelişmiş ülkelerde ve bazı gelişmekte olan ülkelerde %70'lerin üzerinde olması -Brezilya %72, Fransa %87, Amerika %91- çok yol alınması gereğini ortaya koymaktadır.)
- Bölgesel ve merkez dışı yapılanmanın olmaması, bölgelerde KOBİ'lere yönelik danışmanlık hizmetlerinin yetersiz olması,
- KOBİ'lerin bilgisayar alt yapılarının sağlanması, güçlendirilmesi ve eğitimlerinin verilmesi için çalışmaların yetersiz olması, (KOBİ'lerde bu teknolojiyi kullanacak personelin olmaması ya da yetersiz olması, özellikle teknolojide yaşayacakları veya yaşadıkları problemlerini kısa sürede halledememeleri ve/veya bunu kısa sürede çözecek uzman kişilerin eksikliği),
- KOBİ personel ve yöneticilerinin eğitim eksikliği (Finans sektörü için kredi kullandırılmasında önemli hususlardan biri olan mali analiz, KOBİ niteliğindeki firmalarda görülen kayıt dışılık ve muhasebe mesleğini icra eden meslek mensuplarının bilgi eksikliği nedeniyle istenilen düzeyde yapılamamaktadır).

Eylem ile ilgili sorunlar

- KOBİ desteklemeleri, destekleme konularına göre farklı kuruluşlarca verilmektedir.
- Destekleme veriliş biçimi kullanıcı dostu, etkileşimli ve pratik değildir.
- İnternet ortamında düzenlenmiş faturalar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında düzenlenmiş bir belge niteliğinde değildir.

D) Çözüm Önerileri

Genel öneriler

KOBİ'lerin bilişim kullanım yaygınlığının artırılması ve e-ticaret konusunda bilgilendirilmeleri açısından gerekli eğitim programlarının düzenlenmesi birinci derecede önem arz etmektedir.

e-Ticareti yurt sathında yaygınlaştırmmanın yollarından birisi olarak bütün illerde ve büyük ilçelerde e-ofisler oluşturulabileceği ve yeterli tecrübeye sahip olmayan firmaların gerekli hizmetleri burada bulunan ve bu konuda eğitilmiş uzman kişilerden alabileceği düşünülmektedir. e-Ofisler ise, ticaret ve sanayi odaları, postaneler, valilik ve kaymakamlıklarda oluşturulacak

birimler içerisinde kurulabilir ve/veya buralarda belli bölümler bunun için tahsis edilebilir.

Eylemle ilgili çözüm önerileri

e-Ticaret KOBİ destek hizmetlerinin ortak bir portalden verilmesinde yarar görülmektedir. Bu portaldeki destekleme hizmetlerinin web üzerinden KOBİ'ler ve kamu kurumları arasında interaktif biçimde sunulması gerekmektedir.

Elektronik imzanın yürürlüğe girmesi ve kamu kurum ve kuruluşlarının elektronik ortamda gerekli bağlantılarının sağlanması halinde, KOSGEB'in kredi ve sigorta başvurularının elektronik ortamda yapılması ile KOBİ'lerin ihracat kredileri ve sigorta programlarına daha kolay ulaşmaları sağlanacaktır. Ayrıca, e-ticaret yoluyla ihracat yapan KOBİ niteliğindeki firmalara, kredi işlemlerinde öncelik verme, daha düşük prim ve başvuru ücreti ile sigorta yaptırabilme, daha düşük faiz oranı ile kredi kullanabilme imkanları sağlanarak, söz konusu firmalar teşvik edilebilir.

İnternet ortamında düzenlenen faturalar ile ilgili olarak görevlendirilmiş komisyon çalışmalarını neticelendirdiği takdirde, çalışma sonucu Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir genel tebliğ ile mükelleflere duyurulacaktır.

EK-A

FİRMALARIN E-TİCARET KULLANIMININ ARTIRILMASI KONUSUNDA KURUMLARDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Maliye Bakanlığı:

e-Ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik olarak Maliye Bakanlığınca beyannamelerin İnternet ortamında gönderilmesine ilişkin olarak yapılan çalışmalar devam etmektedir. Çalışmalar sonuçlandığında mükellefler beyannamelerini e-posta yoluyla gönderebileceklerdir. Ayrıca, yapılan son düzenleme ile mükellefler İnternet ortamını kullanmak suretiyle banka hesaplarından vergilerini ödeyebilmektedirler.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı:

Bakanlık bünyesinde kamudaki e-dönüşüm çalışmalarına örnek teşkil edecek bir e-Bakanlık olma vizyonuna doğru önemli bir adım atılmıştır. Sanayi Portalı ile hem Bakanlık içi, hem Bakanlığın merkez binasının dışındaki üniteleri, hem de taşra teşkilatı tek elektronik çatı altında toplanacaktır. Sanayi.net adıyla anılan Sanayi Portalı halka bilgi vermek ve halktan bilgi toplamak yoluyla daha geniş kitlelere ulaşan etkileşimli bir yapıya sahiptir. Üretim yapan firmalar için Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatı tarafından verilen Sanayi Sicil Belgesi elektronik ortamda hazırlanarak veri tabanından üretilen raporla ilgili kuruluşlara verilmektedir. Taşra teşkilatının hazırladığı Sanayi Sicil Belgeleri ise Merkez yetkili kullanıcılarının verdiği onay ile üretilmekte ve talep sahiplerine verilmektedir. Bu onay işlemi yine çevrimiçi yapılmakta, merkez ve taşra hizmet birimleri arasında bulunan hiyerarşik yapıya uygun işlemektedir.

Kooperatiflere ait Bakanlığın hizmetleri kapsamındaki işler elektronik ortamda yapılmaktadır. Çeşitli kooperatiflere ait bilgiler (yapı koop., tüketim koop., motorlu taşıtlar koop., vb.), sanayi.net projesi kapsamındadır. Kooperatiflerin beyanına ilişkin bilgiler İnternette toplanabilecek yapıda tasarlanmış ancak henüz halka açılmamıştır. Özellikle şirketlerin (anonim şirketler, bankalar, holdingler vb.) ünvan değişikliği, genel kurul, vb. başvuruları ve sorgular www.sanayi.gov.tr adresinden şirketin yetkili kişisi tarafından yapılabilmektedir. Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğüne ait Esnaf ve Sanatkar oda ve birlik bilgileri İnternet aracılığı ile ilgili kuruluşlardan toplanmakta ve Bakanlığın veri tabanına kaydedilmektedir. Tüketici ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğüne ait hizmetlerin tamamı otomasyon projesi içerisindedir. Garanti belgesi almak, yenilemek, tüketici sorunları ve reklam şikayetleri web adresinden yapılabilmektedir. Küçük Sanayi Siteleri ve Organize Sanayi Bölgelerine ait Bakanlığın görev kapsamındaki hizmetler elektronik ortama aktarılmıştır. Tüketicinin elektronik ortamda almış olduğu ürünlere ilişkin yasal düzenleme ise 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile yapılmıştır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı:

Türkiye’de ihracatçıların bağlı olduğu 25 İhracatçı Birliği ve bunların bağlı olduğu 13 Genel Sekreterlik bulunmaktadır. İhracat işlemlerinin yapılabilmesi için üye olunması mecburi olan Birlikler tarafından ihracatın kayda alınması ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tevdi edilen görevler yürütülmektedir. Bütün bu işlemlerde karşılaşılan bürokratik muamelelerin azaltılması, işlemlerin daha hızlı ve kolay şekilde yapılabilmesi amacıyla, e-Birlik Projesi başlatılmıştır. Projede, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri yer almaktadır. Proje kapsamında, İhracat Beyannamesi bilgilerinin kayda alınması ve onaylanması işlemleri Gümrük EDI projesi içerisinde elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan, Dahilde İşleme Rejiminin (DİR) Elektronik Ortama Aktarılması Projesi çalışmaları tamamlanmak üzere olup, test çalışmaları halen devam etmektedir. Bu kapsamda yeni belge veya revize talebinde bulunan firmalar, hızlı ve güvenli bir şekilde, Dış Ticaret Müsteşarlığına gelmeden İnternete bağlı herhangi bir bilgisayardan başvuru işlemlerini yapabileceklerdir. Söz konusu talepler DİR ön inceleme işlemlerini yürüten İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri ve asıl başvuru işlemlerini yürüten Dış Ticaret Müsteşarlığınca elektronik ortamda değerlendirilecektir. Böylece DİR işlemlerinde büyük ölçüde zaman tasarrufu sağlanacağı gibi tüm verilerin yer aldığı sağlıklı bir veri tabanı oluşacaktır. Ayrıca proje kapsamında, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile DİR kapsamında işlem yapan veya bilgi talebinde bulunulan diğer kamu kurum ve kuruluşları ile çevrimiçi bilgi paylaşımı da planlanmaktadır.

Gümrük Müsteşarlığı:

BİLGE (Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri) Yazılımı ile halen 64 gümrük idaresinde, eşyanın gümrük sahasına girişinden çıkışına kadar tüm gümrük işlemlerinin (ithalat, ihracat, transit, vb.) % 95’inden fazlası, gerçek zamanlı olarak bilgisayar ortamında yürütülmektedir.

BİLGE Sistemini kullanmak yerine, beyanname bilgilerini, kendi bürosundan, BİLGE sistemine aktarmak isteyen Gümrük Müşavirleri, İthalat ve İhracat Şirketleri için hazırlanan EDI (Elektronik Veri Değişimi) Uygulaması ile işlem yapmaktadır. Ocak 2004 istatistiklerine göre, yurt çapında gümrük işlemlerinin yaklaşık %60'ı EDI yoluyla yapılmıştır.

Türkiye genelinde tüm gümrük idarelerinde operasyonel olarak girilen ithalat, ihracat, transit ve kaçakçılık olaylarına ilişkin bilgileri Gümrük Müsteşarlığı bünyesinde merkezde oluşturulan bir veri tabanında toplayan sistem GÜVAS (Gümrük Veri Ambar Sistemi), yönetsel kararların alınmasında, kaçakçılık takibatlarında, genel veya bölgesel risk analizi yapılmasında gerekli olan verileri toplamak ve değerlendirmek suretiyle, yöneticilere çok boyutlu analiz yapma olanağını sunmaktadır.

İGEME:

İGEME, e-ticaret anlamında Ankara Ticaret Noktası (ATN), Dış Talepler, KOBİ web siteleri ve talep eşleştirmesi hizmetleri gibi birtakım e-hizmetleri web sitesi üzerinden sürdürmekte olup, firmaların bilinçlendirilmesi yönünde 2002 yılından bugüne kadar 6 ilde (Kars, Erzurum, Erzincan, Diyarbakır, Giresun ve Antalya) e-ticaret konusunda ihracatçı firmalara eğitim programları düzenlemiştir.

KOSGEB:

Avrupa Komisyonu ile Dışişleri Bakanlığı nezdinde 1993'te imzalanan uluslar arası anlaşma gereği KOSGEB bünyesinde kurulan Avrupa Bilgi Merkezi (Euro Info Center: EIC), işletmelerimizin ekonomi ve iş dünyası ile ilgili güncel bilgi taleplerini karşılamaya, yabancı firmalarla işbirliği kurmalarını sağlamaya ve **Küçük ve Orta Boy İşletmeler Bilgi Ağı (KOBİNET)** ile e-iş altyapılarını oluşturmalarına ve Türkiye'de e-ticaretin yaygınlaşmasına Mayıs 2003 tarihinde yürürlüğe giren e-iş destekleriyle katkıda bulunmaktadır.

KOBİ'lerin ürün ve hizmetlerinin İnternet, bilgisayar ağları ve/veya sayısal ortam ürünleri vasıtası ile ihracata yönelik tanıtımını ve ihracata yönelik e-ticaret işlemlerinin yürütülmesini sağlayacak projelerin geliştirilmesi, gerçekleştirilmesi ve yönetilmesi konularında KOSGEB tarafından yürütülen "Bilgi Ağları ve e-İş Desteği" başlıklı destekleme projesi dört aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; temel altyapı, bilgi yayımı, işletmelerin e-ticarete yönelme ve ihracata yönelik e-ticaret aşamalarıdır. Ayrıca bu konularda bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Türk EXİMBANK A.Ş. Genel Müdürlüğü:

Türk Eximbank Web sitesi, güncel, içerik olarak kapsamlı, etkin bir yapıda ve daha ziyade tanıtım amacıyla oluşturulmuş olup, ve ihracatçıların başvuru kaynağı hizmeti görmektedir. Elektronik İmza Yasası yürürlüğe girdikten sonra Türk Eximbank A.Ş. tarafından İnternet bankacılığı boyutunda gerekli güvenlik yapıları da oluşturularak bankacılık hizmetlerinin İnternette ihracatçılara sunulabilmesi sağlanacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	25
Eylem Adı	:	Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı
		- Başbakanlık - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Ulaştırma Bakanlığı - DTM - DİE - İlgili diğer Kamu, Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

72 no'lu eylemin (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 26
Eylem Adı	: Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	: Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - Telekomünikasyon Kurumu - DPT - Hazine Müsteşarlığı - Devlet Personel Başkanlığı - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

AB müktesebatına uygun olarak hazırlanmış olan yeni yasa taslağının adı "Elektronik Haberleşme Kanunu" olarak benimsenmiştir. Hazırlanan ilk taslak, İnternette yayımlanmak suretiyle ilgili kesimlerin görüşlerine sunulmuştur. Halen, gelen görüşler de dikkate alınarak, DPT ve Telekomünikasyon Kurumu temsilcilerinin katılımı ile Ulaştırma Bakanlığı koordinatörlüğünde çalışmalara devam edilmektedir. Taslak üzerindeki çalışmaların en kısa sürede tamamlanarak diğer kesimlerin görüşlerine sunulması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Mevcut kanunun ihtiyaçlara cevap verememesinden dolayı yeni bir çerçeve kanun hazırlanması amacıyla Acil Eylem Planı ile başlatılan kanun çalışmaları 2003 yılında devam etmiş, ancak istenilen bütünlük ve sonuç elde edilememiştir. Telekomünikasyon sektöründe 2004 yılı başında gerçekleşen tam serbestleşme ve yine 2004 yılı içerisinde yapılması planlanan Türk Telekom özelleştirmesiyle, sektörün ihtiyaç duyduğu yasal altyapının hazırlanması önem ve öncelik kazanmıştır.

Sektörün işleyişine ilişkin genel çerçevenin çizileceği, ikincil düzenlemelere ait hukuki dayanağı teşkil edecek ve Evrensel Hizmet gibi yeni konulara ait kuralların belirleneceği bu kanun çalışması, yoğun bilgi ve emek istemektedir. Sektörün düzenleyici otoritesi olan Telekomünikasyon Kurumu, şu ana kadar yaptığı ikincil düzenlemeler ile ihtiyaç duyulan bilgi birikimini büyük ölçüde sağlamıştır. Ancak, Kurumun kendi içerisinde kanuna ilişkin yaptığı hazırlık çalışmalarını tamamlayamaması, dolayısıyla oluşturulan Kanun hazırlama Komisyonuna etkin katılım sağlayamaması nedeniyle çalışmalar istenilen nitelikte ve hızda yürütülememiş ve gecikmeler yaşanmıştır.

D) Çözüm Önerileri

Kanunun, şimdiye değin yapılmış bulunan ve yapılacak bir çok ikincil düzenlemeye dayanak teşkil edeceği ve konunun sektörün gelişimi ile olan yakın ilişkisi dikkate alınarak, Telekomünikasyon Kurumu'nun çalışmalara etkin katılım sağlaması gerekmektedir. Elde bulunan bilgi ve tecrübeler ışığında, AB müktesabatı ve uluslararası deneyimlere uygun ve elektronik haberleşme sektörüne ivme kazandıracak bir yaklaşımla çalışmalar süratle neticelendirilmelidir. Ulaştırma Bakanlığının etkin koordinasyon görevi üstlenmesi önem arz etmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	27
Eylem Adı	:	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Ulaştırma Bakanlığı - DPT - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İkincil düzenlemeler kapsamında erişim ve ara bağlantı, altyapı paylaşımı ve ortak yerleşim, amatör telsizcilik, kriptolu telsiz sistemleri, kısa mesafe erişimli telsiz cihazların kurulması ve kullanılması esasları, piyasa gözetimi ve denetimi, onaylanmış kuruluşlar, numaralandırma ve telekomünikasyon sektöründe kişisel bilgilerin işlenmesi hakkında yönetmelikler Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yerel şebekenin erişime açılması hakkındaki yönetmelik, yetkilendirme yönetmeliği ve tüketici haklarına ilişkin yönetmelik konusunda çalışmalar sürmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

406 sayılı Kanun ve bu Kanundaki değişiklikleri içeren 4502, 4673 ve 2813 sayılı kanunlarda ikincil düzenlemelere ilişkin açık hükümler bulunmamaktadır. İkincil düzenlemelerin hayata geçirilişi esnasında yaşanabilecek sorunların önüne geçebilmek için Elektronik Haberleşme Kanununun bir an önce tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca, ikincil düzenlemelerin tamamlanmasındaki gecikme de sektörde faaliyet gösteren ve gösterecek firmalar açısından zorluklar yaratmaktadır. Bazı çalışmalarda yararlanılması düşünülen danışman desteğinin alımı konusunda, Kamu İhale Yasasının ilgili yönetmeliklerinden kaynaklanan sıkıntılar yaşanmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Elektronik haberleşme sektöründeki tekel 2004 yılı başında sona ermiştir. Ancak, sektörde etkin rekabetin sağlanması için, halihazırda gecikmiş olan, özellikle özel sektörün acilen ihtiyaç duyduğu ikincil düzenlemelerin kısa sürede tamamlanması, bunun için çalışmaların hızlandırılması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	28
Eylem Adı	:	Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Telekomünikasyon Kurumu

B) Yapılan Çalışmalar

Halen yürürlükte olan 406 sayılı yasada Asgari Hizmetlerin uygulanmasına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamakla birlikte Ulaştırma Bakanlığı koordinatörlüğünde DPT ve Telekomünikasyon Kurumu temsilcilerinin katılımı ile çalışmaları sürdürülen yeni Elektronik Haberleşme Kanunu Taslağında bu konu yer almaktadır. Ulaştırma Bakanlığı, Yönetmeliğin hazırlanması için yasal bir dayanak gerektiğinden, söz konusu taslağın yasalaşmasını beklemektedir. Ayrıca, yasalaşma sürecinin uzaması durumunda, 406 sayılı Kanuna Evrensel Hizmetlerle ilgili bir madde eklenmesi ve bilahare ilgili yönetmeliğin çıkartılması da düşünülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Elektronik Haberleşme Kanunu Taslağı içerisinde, evrensel hizmete ilişkin ilkeler ve uygulama esaslarını belirleyen hükümler yer almaktadır. Yönetmeliklerin hazırlanması için hukuki bir dayanak gerekmele birlikte, Taslağın yasalaşması sonrasında süratle uygulamaya konabilmesi açısından evrensel hizmet konusunda hazırlanacak yönetmeliğe ilişkin hazırlık çalışmalarının da başlatılması gerekmektedir.

Hazırlıkları devam eden Elektronik Haberleşme Kanunu ile uyumlu olacak tarzda hazırlıkların başlatılmaması durumunda, özellikle Türk Telekom'un özelleştirmesi sonrasında önem kazanacak evrensel hizmet düzenlemelerinde gecikme yaşanacaktır. Evrensel hizmet düzenlemelerindeki belirsizlik ve gecikme, Türk Telekom'un özelleştirme sürecini de etkileyebilecektir.

D) Çözüm Önerileri

Ulaştırma Bakanlığı tarafından, bilgi toplumu hedeflerine ulaşmak üzere önemle üzerinde durulması gereken, evrensel hizmet kapsamında tanımlanacak hizmetlerin sunumu ve tüm vatandaşların bu hizmetlere erişimi konusunda düzenleme getirecek Evrensel Hizmet Yönetmeliği hazırlıklarının ivedilikle başlatılması gerekmektedir.

STANDARTLAR

STANDARTLAR GENEL DEĞERLENDİRME

Ortak norm ve standartların belirlenmesi ve kullanılması, e-devlet uygulamalarının dayandığı temel unsurlardan birisidir. Kurumların birlikte çalışabilir, güvenilir, entegre hizmetler sunabilmesinde üzerinde anlaşılmış esasların oluşturulması çok önemlidir. Bu kapsamda, Kısa Dönem Eylem Planında, birlikte işlerlik esaslarının belirlenmesi, sağlık alanında kullanılacak standartların ortaya konması, teknik altyapıda güvenlik ihtiyaçlarının saptanması gibi eylemler yürütülmektedir. Önümüzdeki dönemde, yürütülmekte olan çalışmaların da yönlendirmesiyle, elektronik kayıt yönetimi, veri paylaşımı, metaveri (metadata) gibi alanlarda çalışmalar sürdürülecektir.

Söz konusu çalışmalar, beraberinde standartların belirlenmesini, eğer gerekiyorsa oluşturulmasını gerektirecektir. Bu bölümde yer alan eylemle, çalışmalardan ortaya çıkacak ihtiyaçlarla yönlendirilecek ve bu ihtiyaçların belirlenmesi sırasında referans olabilecek standartların belirlenmesi ve yerleştirilmesi hedeflenmektedir.

Eyleme ilişkin çalışmaların statik bir çalışma takvimi kapsamında yürütülmesi mümkün olmadığından ve ihtiyaçlar ortaya çıktıkça, halihazırda sürdürülen çalışmalar içerisinde bunlara yer verileceğinden bu eyleme ilişkin ayrı bir çalışma programına gerek olmadığı düşünülmektedir. TSE bünyesindeki çalışmalar, Kurumun mevcut çalışma süreçleri çerçevesinde yürütülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	29
Eylem Adı	:	Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Türk Standardları Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları - Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Uluslar arası standartlardan ve Avrupa Standartlarından tercüme ve adaptasyon yolu ile Türk Standardı yayınlanması işlemi devam etmektedir. Standardlar Çalışma Grubu'nun ilk toplantısından bu yana Bilişim Teknolojisi alanında toplam 129 adet Uluslar arası Standart/Avrupa Standardı, Türk Standardı olarak yayınlanmıştır. Özellikle Sağlık Bilişimi konusunda Sağlık Bakanlığı ile görüşmeler devam etmektedir. Diğer çalışma gruplarından gelecek standart hazırlama ile ilgili talepler, iş programının belirlenmesinde büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle, Standardlar Çalışma Grubunun belli katılımcılar ile periyodik olarak toplanması zaruri olmayıp, standart hazırlama aşamalarında ve konu belirlemede TSE web sayfalarından ilgili her kesimin görüş verme ve katkıda bulunma imkanı mevcuttur.

Bu ilkeler çerçevesinde, Standardlar Çalışma Grubu, gerek görüldüğünde, diğer çalışma gruplarının belirleyeceği konuları müzakere etme ve önceliklendirme amacıyla toplanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

e-DEVLET

e-DEVLET GENEL DEĞERLENDİRME

Kısa Dönem Eylem Planında e-devlet bölümünde 23 eylem yer almaktadır. Bunlardan 10'u, doğrudan doğruya herhangi bir kamu kuruluşunun faaliyet alanına ait olmayıp, yatay düzenleme gerektirmektedir. Dolayısıyla, söz konusu eylemlerin uygulanması, aynı zamanda KDEP'in genel koordinatörü olan Devlet Planlama Teşkilatının sorumluluğuna verilmiştir.

KDEP hazırlık sürecinde, e-devlete ilişkin eylemler belirlenirken, aşağıdaki ihtiyaçlardan hareket edilmiştir:

- 1) Kamu kurumlarının veri paylaşarak, birlikte çalışabilmelerini sağlayacak altyapı oluşturulmalıdır,
- 2) Hizmetlerin çevrimiçi sunumunda ortak standart ve normlar oluşturulmalıdır,
- 3) Gerçekleşmeler doğru ölçümlenmelidir,
- 4) Hizmetlere erişim yaygınlaştırılmalıdır,
- 5) Sonuç olarak; tüm çevrimiçi hizmetlerin ortak bir platformda (e-devlet portalinde) sunumu sağlanmalıdır.

Dolayısıyla, e-devlete ilişkin olarak belirlenen her bir eylemde, yukarıda sayılan ihtiyaçların birine ya da birkaçına cevap bulmak mümkündür. Bundan başka, eylemlerin kamu yönetim reformu hazırlıkları açısından da uyumlu olmasına özen gösterilmiştir. Bu çerçevede; açık ve şeffaf, katılımcı, kullanıcının ihtiyaçlarını gözetken ve etkin kamu yönetimi anlayışı eylemlere yansıtılmaya çalışılmıştır.

Eylemlerin gerçekleşme durumlarına ilişkin olarak genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, henüz başlangıç aşamasında olduklarını ifade etmek mümkündür. Bazı eylemlerin gerçekleşme durumları, diğer bazı eylemlerdeki ilerlemelere bağlıdır. Örneğin; oluşturulacak bir e-devlet portaline temel oluşturulması açısından, öncelikle kamu kurumlarının bilgi paylaşımını mümkün kılacak düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla, şu aşamada genel gerçekleşme performansı düşük görülmektedir. Ancak, daha sonraki raporlama dönemlerinde gerçekleşme oranlarının hızla artması beklenmektedir.

Çalışmaların bir kısmı, oluşturulan alt çalışma grupları tarafından yürütülmektedir. Üzerinde çalışılan konular ve alanlar, ülkemizde kamu kurumları düzeyinde daha önce ele alınmamış olduğundan, belirli bir uyum sürecinin yaşanması kaçınılmaz olmaktadır. Diğer taraftan, daha önce denenmiş ve kabul görmüş olan diğer ülke örnekleri ve özellikle Avrupa Birliği'nin yayımlanmış çalışmaları ile norm ve standartlarının yol gösterici olması beklenmektedir. Ayrıca, bazı kurumlarda günümüze kadar oluşan elektronik ortamda hizmet sunumu deneyimi ve kültürünün de çalışmalarda fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, bazı alanlarda kurumlar arasında görev ve yetki çatışmaları yaşanabilmektedir. Bunların aşılabilmesi için hem Devlet Planlama Teşkilatı hem de ilgili kurum yetkililerinin yeni iş süreçlerinin uygulanması konusunda temasları sürmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	30
Eylem Adı	:	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-Devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylemin uygulanmasına bu dönem itibariyle başlanmamıştır. Kurumlarda halihazırda oluşan yapılar dikkate alınarak, gerekliliği daha sonra yeniden değerlendirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 31
Eylem Adı	: Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Özürlüler İdaresi Başkanlığı - e-Devlet Çalışma Grubu - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin olarak yapılan toplantı, 16 Mart 2004 tarihinde kamu kurum/kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının katılımlarıyla gerçekleşmiştir. Eylemin amacı üzerinde tartışılmış ve bir sonraki toplantıya kadar dünya örnekleri, özellikle İngiltere'nin hazırlamış olduğu kılavuzların ve WAI'nin incelemesi kararlaştırılmıştır.

Ayrıca eylemin uygulanmasında katılımcılığın artırılmasına yönelik olarak iletişim bilgileri, belgeler, yapılan çalışmalar, toplantılar ve alınan kararları barındıran <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/31/> adresli bir web sayfası hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	32
Eylem Adı	:	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kurum ve kuruluşların çeşitli kaynakları ve web siteleri incelenmek suretiyle e-Devlet proje ve uygulamalarına ilişkin bir rapor hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak rapor, ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne sunulurken katkıları alınmıştır.

Eylemin BİT envanteri kısmına ilişkin olarak, kamu kurum/kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının katılımlarıyla iki toplantı gerçekleştirilmiştir. İlk toplantıda envanter bileşenlerinin ne olacağı ve bilgilerin nasıl toplanacağına ilişkin katılımcıların görüşleri alınmıştır. Bir sonraki toplantıya kadar katılımcılardan; daha önceki anket taslakları ve 2004 yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları Tablo 18'i inceleyerek envanter bileşenlerinin ne olacağı konusu üzerinde değerlendirme yapmaları istenmiştir. Ayrıca DPT tarafından bilgilerin toplanmasında İLEMOD projesinden yararlanılması benimsenmiştir. İçişleri Bakanlığı, ikinci toplantıda proje hakkında bir sunum yaparak İLEMOD projesini katılımcılara tanıtmıştır. Veri toplama formatı/tablolari oluşturularak görüş alındıktan sonra İLEMOD kapsamına dahil edilecektir. Veri toplamanın sağlıklı olarak yürütülmesi için bir Genelge çıkarılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca iletişim bilgileri, belgeler, yapılan çalışmalar, toplantılar ve alınan kararları barındıracak <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/32/> adresli bir web sayfası hazırlanarak bilgi paylaşımı için uygun ortam hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **33**
Eylem Adı : e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş : Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Maliye Bakanlığı
- Hazine Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

İlgili kuruluşlardan eylemle ilgili katılımcı talep edilmiş, ancak çalışma başlatılamamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	34
Eylem Adı	:	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Yapılan ilk toplantıda çalışmaların iki ayrı grup tarafından yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Birincisi, üst düzey politika ve esasları hazırlama ve bu esaslara uyum mekanizmalarının tartışıldığı, Bilgi ve İletişim Teknolojileri yatırımlarından sorumlu yetkililerin katıldığı “Politika Grubu”, diğeri ise, teknik esasların kapsamı ve içeriği konusunda çalışma yapıp, politika grubuna sunacak olan “Teknik Grup”tur.

Politika Grubu ilk toplantısını 17 Mart 2004 tarihinde yapmıştır.

Yapılan çalışmalara yardımcı olmak üzere, edtr_kdep34@dpt.gov.tr mail listesi ve www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/34/kdep34.asp adresi hizmete girmiş, kılavuz ve ülke örnekleri paylaşımına açılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

İki temel sorun bulunmaktadır. İlki bu konuda ilk defa bir çalışma yapılıyor olması ve içeriğinin genişliğidir. İkincisi ise, teknik standartların belirlenmesi aşamasında uzman katkısının sağlanmasıdır.

D) Çözüm Önerileri

Hazırlanacak esasların ilk sürüm olduğu, bu çalışmaların dinamik yapıda olup zaman içerisinde sürekli geliştirileceği unutulmamalıdır. Eylem için verilen süre içerisinde öncelikli konular ortaya konacaktır. Bu raporun ilk defa hazırlanması sırasında karşılaşılan güçlükler, raporun ileride çıkarılacak sürümlerinde zaman kaybına neden olmayacaktır. Ancak, ilk sürümde karar verilmesi gereken temel konular, çalışma raporunun Haziran 2004 tarihini aşmasına neden olabilecektir.

Teknik konuda belirlenecek esaslara ilişkin olarak, özel sektörün katkısının da sağlanması önemlidir. Bu konuda, sektördeki sivil toplum kuruluşları vasıtasıyla katkı alınmaya çalışılmaktadır. Ancak çalışmaların, akademisyenleri ve konunun uzmanı diğer kişileri içine alacak şekilde genişletilmesi gereklidir. Bu kapsamda, katılımcıların, katkı sağlayabilecek kişilere ilişkin erişim bilgilerini DPT’ye iletmeleri talep edilmiştir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	35
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin çalışmalar DPT bünyesindeki Proje Yatırımları Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda yürütülmektedir. Bu çerçevede, Bilgi Toplumu Dairesi ve büyük uygulama projeleri yürütmekte olan kamu kurum ve kuruluşlarının katkısı ile bir çalışma grubu oluşturulacak ve çalışmanın söz konusu tarafların katılımı ile yürütülmesi sağlanacaktır.

Eylem kapsamında öncelikle, 2005 Yılı Yatırım Programında yer alacak bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinin hazırlanmasında uyulması gereken esasları içerecek çalışmalar yapılmaktadır. Bu çerçevede bilgi ve iletişim teknolojisi yatırım projelerinin hazırlanması, değerlendirilmesi ve izlenmesine dair kamu kurum ve kuruluşlarınca uyulması gerekli hususlar belirlenerek, raporlamaya yönelik formatlar hazırlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	36
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Kamu İhale Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - DPT - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu İhale Kurumu, mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığını belirtmektedir.

Bununla birlikte, Kurum yetkilileri ile yapılacak bir toplantıda konu detaylı olarak ele alınacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	37
Eylem Adı	:	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet İstatistik Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

DPT’de yapılan koordinasyon toplantısı sonrasında DİE ve ilgili kuruluşlar, bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesine yönelik alan çalışması için hanehalkı ve işyerlerine yönelik Türkçe’ye çevrilmiş taslak soru kağıtlarını *–Avrupa İstatistik Ofisi (EUROSTAT) tarafından tüm üye ülkelere 2004 yılı için önerilen soru kağıdı–* ele alarak ülke şartlarına uygunluğunun sağlanması için üç toplantı yapmıştır. Bu çalışmalar sonucunda taslak soru kağıtları hakkında ilgili tarafların görüşleri alınmış ve bu görüşler doğrultusunda gerekli görülen düzeltmeler yapılmıştır. 2004 yılı içinde anket çalışması yapılacak ve eylem sonunda ortaya çıkacak sonuçları derleyecek bir rapor hazırlanacaktır.

C) Uygulamada karşılaşılan sorunlar

Sağlıklı ve güncel adres çerçevesinin belirlenebilmesi için 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımının sonuçlanması beklenmektedir. Bu sonuçların 2004 yılı Haziran ayına kadar alınacağı tahmin edilmektedir. Ancak, oldukça geniş kapsamlı olan bu sayımın sonuçlandırılmasında olabilecek bir gecikme söz konusu eylemin de gecikmesine sebep olabilecektir.

D) Çözüm önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **38**
Eylem Adı : Kamu İnternet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş : İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Pilot uygulama için hangi vilayetlerin seçilmesi gerektiği ile ilgili kriterleri belirleme çalışmaları (ADSL –genişbant- bağlantısı da dikkate alınarak) ile gerekli yatırım maliyetini belirlemeye yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	39
Eylem Adı	:	e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Devlet ve e-devlet hizmet sunumunun tanımlanması, mevcut durum tespiti yapılması, en iyi hizmet sunumlarının tespiti ve raporun tamamlanması alt eylemlerine yer verilerek, tüm kamu kurum ve kuruluşları için en iyi hizmet sunum kılavuzunun oluşturulması hususu bir takvime bağlanmıştır. Belirlenen alt eylemler çerçevesinde alan adları tahsisinden sorumlu ODTÜ “tr” Alan Adı Yönetiminden tüm kamu kurum ve kuruluşlarının İnternet adreslerinin tespit edilerek DPT Müsteşarlığına iletilmesi talebinde bulunulmuştur. Gönderilen listede yer alan yaklaşık 3.000 kamu kurum ve kuruluşunun web sitesinden uygun görülenlerin eylem kapsamında değerlendirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, yöntem belirlenmesine ilişkin olarak sivil toplum kuruluşlarının daha önce gerçekleştirmiş oldukları yarışmalarla ilgili ödül şartnameleri, seçim usulleri vb. hakkında bilgi talep edilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	40
Eylem Adı	:	Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylemle ilgili olarak 19 Mart 2004 tarihinde düzenlenen toplantıda, katılımcılara konuya ilişkin yol gösterici nitelikte bir sunum yapılmıştır.

Yapılan çalışmalara yardımcı olacak şekilde, edtr_kdep40@dpt.gov.tr mail listesi, ve www.bilgitoplumu.gov.tr/kdep/40/kdep40.asp adresi hizmete girmiş, kılavuz ve ülke örnekleri paylaşımına açılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu konuda yararlanılabilecek dokümanların yabancı dilde olması ve kurumların bu raporlardan yeterli katkı sağlamalarındaki güçlükler nedeniyle görüşlerini çalışmalara yansıtamaması genel bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

İleri ülke çalışma ve uygulamalarından yararlanılarak taslak hazırlanacaktır. Hazırlanacak taslak, çalışmanın hızına katkı sağlamakla birlikte, görüşlerdeki çeşitliliği azaltması riskini de taşımaktadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 41
Eylem Adı	: Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bu eylem 40 no'lu eylemin ardıl eylemi konumundadır. Çalışmalara, kamu hizmetlerinin ortak platformda sunulmasına ilişkin stratejinin hazırlanmasından sonra başlanacaktır. Bu kapsamda, 40 no'lu eyleme ait çalışmalara da katılım sağlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	42
Eylem Adı	:	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - DPT - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem Planı çerçevesinde yer alan çalışmaları yürütmek amacıyla ilgili kurum yetkilileri ile çalışma toplantıları yapılmıştır. Bu çalışmaların yürütülmesi amacıyla gerekli altyapı çalışmaları yapılmış ve bilgisayar sistemi ve bu iş için özel olarak kullanılacak veri tabanı kurulmuştur. Kamu kuruluşlarının ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla bilgisayar programları hazırlanmıştır.

Bu kapsamda ilgili kuruluşlarda tutulan kişi kayıt bilgilerinden eşleştirmede esas alınacak kriterler tespit edilmiş, hangi manyetik ortamlarda bilgilerin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne gönderileceği bildirilmiş ve bu doğrultuda ilgili kuruluşlarla müşterek çalışmalara başlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 603 kamu kurum ve kuruluşu ile manyetik ortamda TC Kimlik Numarası eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurumlardan eşleştirme amacıyla manyetik ortamda gönderilen bilgilerin analiz edilmesi sonucunda kurumlardan gönderilen bilgilerin;

- Güncel halde olmadığı,
- Ad ve soyadı bilgilerinde kısaltmalar yapıldığı; birden fazla isme sahip kişilerin birinci ve ikinci isimlerinin kısaltılmış şekilde yazıldığı,
- Bazı kurumlarda, ilgilinin anne veya baba isimlerinin tutulmadığı, doğum tarihlerinin de sadece yıl olarak tutulduğu,
- Kurumlarda doğum yeri gibi bazı alanların kodlu olarak tutulduğu,
- Kişi bilgilerine ilişkin kayıtların nüfus kayıtlarına göre değil, kişinin beyanı doğrultusunda tutulduğu

tespit edilmiştir. Bu nedenle; kayıt eşleştirme çalışmaları mevcut bilgilerle yapılmakta, bu durum kişilerin birebir tespit edilmesinde sorunlara yol açmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Bütün resmi kurum ve kuruluşlarla özel şahıs ve müesseselerin, kişi ile ilgili tuttıkları bütün kayıtlarla yaptıkları işlemlerde kişinin kimliğini nüfus kayıtlarına uygun olarak tesis etmeleri esas olduğu gibi nüfus kayıtları kamu kurum ve kuruluşlarının temel bilgi kaynağıdır. Bu nedenle; diğer kamu kuruluşlarının kayıtlarındaki kişi bilgilerini nüfus mevzuatının ön gördüğü esas ve usullerde tutmaları halinde eşleştirme sorunu ile karşı karşıya kalınmayacaktır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca, sorunlar bölümünde zikredilen eksikliklerin giderilmesi halinde, çalışmalar kısa sürede bitirilebilecektir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının kullandıkları farklı numara sistemleri yerine Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasının Acil Eylem Planında belirtildiği gibi süratle uygulamaya konulması, kamu hizmetlerinin sağlıklı ve isabetli yürütülmesi bakımından zaruridir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 43
Eylem Adı	: Türkiye de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi
Sorumlu Kuruluş	: İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - Maliye Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - DPT - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Hudut İltica Dairesi Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ve DPT yetkililerinin katıldığı 2 toplantı yapılmıştır. Toplantılar sonucunda; Türkiye’de yerleşik yabancı kavramının eylem amaçları doğrultusunda tanımlanması gerektiğine karar verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Türkiye’de yerleşik yabancı kavramı ile ilgili olarak, Türk Parasını Koruma Hakkında 32 numaralı Kararda 6 ay süreli ikamet tezkeresi almış olan yabancılar yerleşik yabancı olarak adlandırılmaktadır. Ancak 6 aydan az süreli ikamet tezkeresi verilen yabancılar da vardır. 43 no’lu eylemdeki yerleşik yabancı kavramına açıklık getirilmesi gerekmektedir. Uygulamada, ikamet tezkeresi almış her yabancıya bilgisayar ortamında bir tezkere numarası verilmektedir. MERNİS kapsamında da bu kişilere tekil bir kimlik numarası verilmesi çalışmaları devam etmektedir. Ancak, yabancılarla ilgili kayıtların MERNİS içerisinde tutulması yasal değişiklikleri gerektirmektedir. Kayıtlar hali hazırda Emniyet Genel Müdürlüğünde tutulmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

İkamet tezkeresi almış her yabancıya, süresine bakılmaksızın, bir kimlik numarası tahsis edilmeli ve KPS sistemi ile bunun MERNİS’e entegrasyonu sağlanmalıdır. Ayrıca, yabancılarla ilgili kimlik bilgilerinin MERNİS içinde tutulması da mümkündür. Ancak, bunun için Nüfus ve Vatandaşlık ile ilgili mevzuatta değişiklik yapılması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 44
Eylem Adı	: Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
	- Başbakanlık
	- İçişleri Bakanlığı
	- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - DPT
	- DİE
	- Vakıflar Genel Müdürlüğü
	- TOBB
	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

DPT koordinasyonunda yapılan toplantıda eylemin uygulanmasına yönelik sorunlar tartışılmış ve kurumların görüşleri alınmıştır. Toplantı sonucunda;

- Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesinde vergi kimlik numarasının esas alınması, Ticaret Sicil Memurlukları tarafından yürütülen Şirket Kuruluş işlemlerinden başlamak üzere yapılacak tüm iş ve işlemlerde vergi kimlik numarasının kullanılması,
- Bu amaçla, Maliye Bakanlığınca, vergi kimlik numarasının çevrimiçi olarak diğer kurumlarla paylaşılabilmesine ilişkin hukuksal ve teknik gereksinimlerin araştırılarak uygulamanın ne zaman başlatılacağı konusunda Sanayi ve Ticaret Bakanlığının en kısa sürede bilgilendirilmesi,
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, TOBB, SSK ve DİE temsilcilerinin bir araya gelerek (ilk toplantıya katılım sağlamayan Vakıflar Genel Müdürlüğü de dahil olmak üzere) tüzel kişilerden alınması gereken bilgilerin çerçevesini belirleyen Yatırım Ortamını İyileştirme Komisyonu (YOİK) tarafından hazırlanan formun gözden geçirilmesi ve gerekiyorsa tüzel kişiler için tutulması gereken asgari bilgileri içerecek şekilde yeniden düzenlenmesi,
- Maliye Bakanlığı tarafından vergi kimlik numarasının diğer kurumlara çevrim içi olarak açılmasından sonra yeni kayıtların vergi kimlik numarasına bağlı olarak tutulmasının yanısıra, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, TOBB ve SSK'nın eski veritabanlarının/bilgi sistemlerinin yeni sistemle uyumlu hale getirilmesine ilişkin çalışma takvimi hazırlanması ve eylem sorumlusu olan Sanayi ve Ticaret Bakanlığına iletilmesi kararları alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	45
Eylem Adı	:	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MERNİS Projesinde oluşturulan merkezi veri tabanının kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılması amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. İlk aşamada kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınmış, gerekli değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. KPS sisteminin yazılım ve donanım ihtiyacının tespit edilmesi amacıyla bir komisyon oluşturulmuştur.

Yapılan çalışmalar sonucunda teknik şartname hazırlanmış, ihale aşamasına gelinmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 46
Eylem Adı	: Adres Kayıt Sisteminin Entegrasyonunun Sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)
	- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü - Yerel Yönetimler - TODAİE - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İçişleri Bakanlığında DPT Müsteşarlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, TODAİE, İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve bazı belediyelerden temsilcilerle bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü dışındaki kurumlardan katılım gerçekleşmiş olup, konu tartışılmış ve yapılacak işlemlerin genel olarak taşınmazların adreslerinin tespiti olabileceği, bunun da Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yürütülen TAKBİS Projesi kapsamında ele alınması gerektiği yönünde ortak bir kanaata varılmıştır.

Bunun üzerine İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yetkilileri ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü yetkilileri arasında bir toplantı yapılarak konunun TAKBİS Projesi kapsamında ele alınabileceği yönünde görüş oluşmuştur. Daha sonra, konu DPT Müsteşarlığına iletilerek proje revizyonu yapılması yönünde teklifte bulunulmuştur.

Bu gelişmelerden sonra, 22.1.2004 tarihinde DPT Müsteşarlığında yapılan ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yetkilileri ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü yetkililerinin de katıldığı toplantıda, 46 no'lu eylemden Türkiye'deki taşınmazların tapu tesciline esas bilgiler değil, kişilerin ikamet adreslerinin tespitinin amaçlandığı yönünde görüş ortaya konulmuştur.

Bu açıklama üzerine, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, KİHBİ Dairesi Başkanlığı ve APK Kurulu Başkanlığı ile Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yetkililerinin katıldığı bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda yapılan değerlendirmeler neticesinde; ülkemizdeki adres kayıt işlerinin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde tek bir veri tabanında “elektronik ortamda” tutulmasının büyük kolaylık sağlayacağı, yeni hazırlanan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısında adresin tutulmasına ilişkin şekil ve şartların belirlendiği, buna göre;

- İkamet adresinin, aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler arasına alındığı, bu doğrultuda vatandaşların, ikamet adreslerini nüfus

müdürlüklerine yazılı olarak bildirmekle yükümlü tutulduğu, bu bildirimin şahsen yapılabileceği gibi posta ile iadeli taahhütlü veya APS olarak ya da kargo ile yapılabileceği,

- Küçüklerin adreslerinin veli, vasi veya kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin olan kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yazılı olarak bildirileceği,
- İkamet adreslerinin değişmesi halinde, yeni adresin bir ay içerisinde nüfus müdürlüklerine bildirilmesinin zorunlu olduğu,
- Söz konusu Tasarıda ikamet değişikliklerine ilişkin bildirim yükümlülüğünü süresi içinde yerine getirmeyenlere ve gerçek dışı beyanda bulundukları tespit edilen kişilere çeşitli para cezaları öngörüldüğü,
- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün, kişilerin adreslerini kontrol etmeye ve kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapmak suretiyle karşılaştırmaya yetkili olduğu, kamu kurum ve kuruluşlarının yürütecekleri iş ve işlemlerde nüfus müdürlüklerince tutulan adres bilgilerinin esas alınacağı, örneğin, evine telefon ya da elektrik bağlatmak isteyen vatandaşlarımızın ilgili daireye gittiğinde belirttiği adres doğrulanmadıkça hizmet alamayacağı,
- Kimlik Paylaşım Sistemi devreye girdiğinde, kurumlar arasındaki adres kayıtlarının kolaylıkla karşılaştırılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	47
Eylem Adı	:	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
	-	DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	-	TSE
	-	Harita Genel Komutanlığı
	-	İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıklararası Harita İşlerini Koordinasyon ve Planlama Kurulu'nun 31 Mart 2004 tarihli olağan toplantısında "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Coğrafi Bilgi Sistemi Politika ve Stratejileri-2004 Semineri" kapsamında, beş kamu kuruluşu ile iki üniversitenin konuyla ilgili çalışmaları değerlendirilmiştir. Maliye Bakanlığı ilgili kuruluş olarak çalışmalara dahil edilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite temsilcilerinden oluşan otuz altı üyeli bir çalışma grubunun kurulması öngörülmüştür.

Nisan ayı içerisinde "Türkiye'deki Kurumsal Bazda Yürütülen CBS Faaliyetlerinde Mevcut Durumun Analizi Anketi" hazırlanarak, ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilecektir.

Çalışmalar eylem takvimine uygun şekilde sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	48
Eylem Adı	:	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Personel Başkanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md., Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.) - Maliye Bakanlığı (Bütçe ve Mali Kontrol Gn. Md., Muhasebat Gn. Md.)

B) Yapılan Çalışmalar

İlgili kuruluşların katılımıyla düzenlenen toplantıda kurumlardan alınabilecek katkılar değerlendirilmiş ve kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin ünvan kodlarına ilişkin olarak Devlet Personel Başkanlığı elemanlarından bir çalışma grubu teşkil edilmiştir. Kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat yapılarının incelenmesi, en son halinin tespit edilmesi ve kurumların kodlanması amacıyla, Devlet Personel Başkanlığı elemanlarından ikinci bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Kamu personeli bilgi sistemi içerisinde yer alacak ve optik formlar üzerinde bulunacak alanların, açıklamaların ve kodların tespit edilmesi amacıyla Devlet Personel Başkanlığı elemanlarından üçüncü bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu çalışma grupları, her hafta bir toplantı düzenlemekte ve çalışma sonuçlarını sorumlu kuruluş yetkilisine sunmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Çok sayıda memur, işçi ve sözleşmeli personele ait bilgileri toplayıp güncelliğini sağlayacak bilgisayar ağı alt yapısı ve bilgisayar donanımı yetersiz durumdadır. Devlet Personel Başkanlığının mevcut binasında bu çalışmaya ayrılacak yeterli mekanın bulunmadığı, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personele ait bilgilerin optik formlara işlenmesinin sağlanması amacıyla; bu formların basımı, dağıtımı ve geri toplatılması işlemleri için ek ödeneye ihtiyaç duyulduğu, Kamu Personeli Kayıt Sisteminin kamu kurumlarına açılabilmesi kapsamında teknik donanım, yazılım lisans programları, gerçek zamanlı (on-line) İnternet tabanlı sistem oluşturulması ve bina tahsisatı için ödeneye ihtiyacı bulunduğu belirtilmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla bilgi paylaşımı kuralları belirlenmiş, birlikte çalışabilir bir bilgi sisteminin kurulması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	49
Eylem Adı	:	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - DİE - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan bilgisayar altyapısına ilişkin İhale Şartnamesi revize edilerek Tarım Bilgi Sistemine genişleyebilen bir şartnameye dönüştürülmüştür. GAP'tan dolayı Şanlıurfa'da büyük ölçüde toplulaştırma yapıldığından; Manisa'da Tarım Bilgi Sistemi açısından önemli bilgiler olduğundan; Ankara, Manisa ve Şanlıurfa Tarım Bilgi Sisteminin ilk adımı olarak şartnameye ilave edilmiştir.

Tarım Bilgi Sisteminin Coğrafi Bilgi Sistemleri teknikleriyle kurulması düşünülen bu ihale kapsamında, bu üç ilin Ortofoto Altlık Haritaları yapılacak ve bu altlığa başta Bakanlık olmak üzere tüm ilgili kurum ve kuruluşlardaki bilgiler işlenerek örnek Tarım Bilgi Sistemi kurulmuş olacaktır. Şartname, bu kapsamı ile Dünya Bankasına gönderilmiş bulunmaktadır. İhale süreci yakında başlayacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kamu kurumları arasında bilgi paylaşımının sınırlı olması bir problem alanı olarak görünmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	50
Eylem Adı	:	e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar Devlet Planlama Teşkilatı Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen “www.bilgtoplumu.gov.tr” web adresinde yayımlanmaktadır.

Sivil toplum kuruluşları tarafından e-devlet ve bilgi toplumuna ilişkin olarak düzenlenen her türlü etkinliğe aktif katılım sağlanmaktadır. Türkiye İktisat Kongresi çerçevesinde 5-9 Mayıs 2004 tarihlerinde, bilgi toplumu ve bilgi ekonomisi konulu etkinlikler ve e-devlet konulu bir sergi düzenlenecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 51
Eylem Adı	: Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Maliye Bakanlığı (Gelirler Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Kanuni düzenlemelerin önemli bir kısmı gerçekleştirilmiş durumdadır. Daha alt düzeydeki düzenlemeler konusundaki çalışmalara ise devam edilmektedir.

Yapılan kanun değişikliklerine ilişkin detaylı açıklamalar aşağıdaki gibidir:

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun (VUK) mükerrer 242. maddesi 4731 sayılı Kanun ile değiştirilerek, elektronik imza kullanılması konusunda Bakanlığa yetki verilmesi sağlanmıştır.
- 4962 sayılı Kanun ile VUK.'nun 5. maddesinde yapılan değişiklikle bankalara yapacakları vergi tahsiline yönelik bilgilerin verilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.
- Vergi beyannamelerinin elektronik ortamda verilmesine ilişkin mevzuat değişikliği 4962 sayılı Kanun ile VUK.'nun mükerrer 257. maddesinin 4 numaralı bendinde yapılmıştır.

Buna göre;

- Vergi beyannameleri ile bu V.U.K.'nun 149. maddesine göre devamlı bilgi vermek zorunda olanlardan istenilen bilgilerin İnternet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye,
- Beyanname ve bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye,
- Bu zorunluluğu beyanname veya bilgi çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulatmaya,

Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

- 4962 sayılı Kanun ve 5035 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunun 40 ve 41. maddelerinde yapılan değişikliklerle vergi tahsilatının banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanılmak; bankalar ve postane aracı kılınmak suretiyle yapılması zorunluluğunu getirme konusunda yetki alınmıştır.

- 5035 sayılı Kanunun 29. maddesi ile Damga Vergisi Kanununa beyanname ve bildirgelerin İnternet ortamında gönderilmesi halinde alınacak damga vergisinin sıfıra kadar indirilmesi hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilerek beyanname ve bildirgelerin elektronik ortamda gönderilmesinin teşviki amaçlanmıştır.

Yasal düzenlemelerin dışında aşağıdaki çalışmalar yürütülmektedir:

- Halen 21 banka ve 5 özel finans kurumu vasıtasıyla vergi tahsilatı yapılmakta olup, toplam tahsilat içindeki oranı % 51 civarındadır. VEDOP kapsamında elektronik Banka Tahsilatları İşleme Projesi geliştirilerek, vergi tahsilatı yetkisi verilen bankalara yapılan vergi ödemelerinin bankaların bilgi işlem merkezlerinden Gelirler Genel Müdürlüğünün Bilgi İşlem Merkezine manyetik ortamda gönderilmesi ve mükellef hesaplarına yine manyetik ortamda işlenmesi sağlanmıştır. Bu sayede 172 vergi dairesinde her yıl yaklaşık 24 milyon banka makbuzunun elle tekrar girişinin yapılması önlenerek hata payı azaltılmış ve bankalara yapılan ödemelerin mükellef hesaplarına işlenmesinde doğruluk ve çabukluk sağlanmıştır.

- Postaneler aracılığıyla tahsilat yapılabilmesi amacıyla ilgili idare nezdinde çalışmalar sürdürülmektedir.

- Vergi dairelerinin iş ve işlemlerinin kolaylaştırılması, mükelleflere yönelik hizmetlerin kalitesinin artırılması ve mükellef odaklı yeni bir vergi dairesi modeli oluşturulmasına ilişkin çalışmalar çerçevesinde vergi dairesi veznesinden yapılan nakit tahsilatların azaltılarak bankacılık sisteminden azami ölçüde yararlanılması amacıyla Ankara Büyükşehir belediye sınırları içerisinde bulunan vergi dairelerine bağlı gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin vergilerini sadece bankalar aracılığıyla ödemesine yönelik pilot uygulama başlatılmıştır.

- Vergi Dairesi Tam Otomasyon Projesi 2. kısmına ilişkin (VEDOP-2) ihale süreci sonuçlanma aşamasında olup, bunu müteakiben 2004 yılı içerisinde mükelleflerden İnternet ortamında beyanname ve eklerinin alınması planlanmıştır. Ayrıca, yine bu proje kapsamında vergi daireleri aracılığıyla yapılmakta olan tahsilat uygulamalarının tamamen sona erdirilerek, tümüyle bankacılık sistemine yönlendirilmesi hedeflenmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 52
Eylem Adı	: Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması
Sorumlu Kuruluş	: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Başbakanlık Bilgi İşlem Başkanlığı

B) Yapılan Çalışmalar

1. Arşiv kataloglarının elektronik ortamda hizmete sunulması: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait arşiv malzemesinin bilgisayar ortamında tasnifi, katalogların hazırlanması ve hizmete sunulması çalışmalarına 1991 yılı başında başlanmış; 18 Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları İnternet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Elektronik ortamda arşiv kataloglarından istifade eden kayıtlı araştırmacı sayısı: 35.557 yerli, 1.937 yabancı olmak üzere toplam 37.494'e ulaşmıştır. Katalog çalışmaları her gün yapılan yeni veri girişleri ile devam etmektedir.

İnternet ortamında hizmete sunulan kataloglarda kayıtlı bilgi sayısı; Osmanlı Arşivi Katalogları için 821.224, Cumhuriyet Arşivi Katalogları için ise 130.000'dir.

2. Belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması: Tek nüsha olan arşiv belgelerinin kaybını önlemek ve belgeyi her türlü zararlı tesirlerden korumak, araştırma hizmetlerinde yıpranmasını önlemek ve uygun görülenlerin elektronik ortamda hizmete sunulması amacıyla elektronik ortama aktarılması hedeflenmiştir. Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'na temin edilen 3 adet mikrofilm, 1 adet hibrit kamera ve 4 adet sayısal kamera ile Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'na temin edilen 2 adet sayısal kamera ve 1 adet hızlı tarayıcı ile belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması çalışmalarına devam edilmektedir.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 944.821'e, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'nda elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 224.000'e ulaşmıştır.

3. Belge görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması: Türk arşivlerinin tanıtımı ve tarihi olayların açıklığa kavuşması amacıyla elektronik ortama aktarılan belge görüntülerinden uygun görülenlerin tam metin olarak elektronik ortamda hizmete sunulması amaçlanmıştır.

Günümüzde çok tartışılan ve Türkiye Cumhuriyetine soykırım iddiası ile haksız saldırılarda bulunulan Ermeniler konusunda, yurt içi ve yurt dışı kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla Osmanlı Arşivi'ndeki 1.406 belge ve

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün belgelere dayalı yayınları (13 kitap içinde yer alan 2.739) belge elektronik ortamda hizmete sunulmuştur.

Arşiv belgelerinin araştırmacıların hizmetine sunulması esnasında kaybolma ve yıpranmasını önlemek amacıyla; belge görüntülerinin araştırma salonunda çevrimiçi olarak hizmete sunulması sağlanmıştır.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı'nda yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Cumhuriyet Arşivi yazılımındaki gecikmenin dışında, çalışmalar planlandığı şekilde yürütülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

e- SAĞLIK

e-SAĞLIK GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi ve iletişim teknolojileri, sağlık hizmetlerinin; bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arası sağlık düzeyi farklılıklarını azaltıcı, eşitlik ve hakkaniyet içinde, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, hasta haklarına saygılı, kaliteli, ulaşılabilir, etkin ve verimli bir şekilde sunulmasında önemli imkanlar sunan bir araçtır. Tüm dünyada, e-sağlık alanında yürütülecek çalışmalar öncelikle ele alınmakta, bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirilerinden yararlanabilme imkanı üzerinde önemle durulmaktadır.

Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığı bünyesinde Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi (TSBS) çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalar, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile birlikte koordinasyon içerisinde yürütülmektedir. TSBS içerisinde yürütülen çalışmalar sonucunda TSBS Eylem Planı oluşturulmuş ve bu eylem planı, e-sağlık eylemlerinin oluşturulmasına temel teşkil etmiştir.

e-Avrupa'da da önemle üzerinde durulan tematik alanlardan e-sağlık bölümünde ortaya konan eylemlere genel olarak bakıldığında rapor ve etüt proje hazırlığı bazında eylemlerle, halen devam etmekte olan ve gelecekte ortaya çıkacak projeler konusunda bilgi ve tecrübe edinilmesi ve bu projelerde uyulması gerekli asgari standartların belirlenmesini hedefledikleri görülmektedir. Düzenlenen eylemlerle, birbirleriyle uyumsuz ve entegrasyondan yoksun projelerin önüne geçilmesi ve mevcut ortamda öne çıkan ayrı yapıların entegrasyonunun sağlanabilmesi amaçlanmaktadır.

Yürütülen çalışmalara bakıldığında, genel olarak tüm eylemlere ilişkin çalışmaların başladığı ve yol kat edildiği görülmektedir. Bununla birlikte, gerek genel, gerek eylemlere özgü bazı sorunlar bulunmaktadır.

e-Sağlık alanı doğası gereği disiplinler arası bir çalışma gerektirmektedir. Çalışma ekibi içerisinde tıp elemanlarının yanı sıra mühendisler (bilgisayar, elektronik ve endüstri vb.), ekonomistler ve proje hazırlamada deneyimli personel bulundurulması gerekmektedir.

Türkiye'nin 2001 yılı Haziran ayında dahil olduğu e-Avrupa+ ve devamında gerçekleştirilen faaliyetler genel olarak değerlendirildiğinde ilk toplantılarda çalışma gruplarına yoğun bir katılım olduğu, takip eden toplantılarda ise katılım oranının ciddi oranda düştüğü görülmektedir. Dolayısıyla hazırlanması gereken raporlar, proje önerileri, eylem planı vb. faaliyetler az sayıda kişiden oluşan bir çekirdek grup tarafından hazırlanabilmektedir. Eylem planının devamı niteliğinde hazırlanması gerekli raporlar için tam zamanlı çalışacak ekiplerin oluşturulmasında güçlük çekilmektedir. Eylem planına katkı veren kamu, üniversite çalışanı, sivil toplum kuruluşu ve özel sektör temsilcileri asli işlerinden ötürü çalışmalara istenilen düzeyde destek verememektedir.

Özellikle, Elektronik Hasta Kayıtları ile ilgili eylemlerin gerçekleştirilebilmesi için çalışmaları alt eylem adımları bazında yürütebilecek nitelikli personel istihdamı gerekmekte olup, bu alandaki eylemlerin hedef tarihlerinin revize edilmesine ihtiyaç duyulabilecektir.

Kamuda sağlık bilişimi alanında yeterince deneyimli personel bulunamaması nedeniyle söz konusu faaliyetleri gerçekleştirmek üzere Sağlıkta Dönüşüm Programına Destek Projesinin Sağlık Bilgi Sistemleri bileşeni çerçevesinde destek alınmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bazı eylemlerde (53 ve 58 no'lu), eylem planında ortaya konan hedeflere odaklanılamadığı görülmektedir. Bu büyük ölçüde, çalışma takvimlerinin alt eylem bazında oluşturulmamış olmasından kaynaklanmaktadır.

Bir başka problem olarak, eylemlerin yürütülmesinde koordinasyon sorununa işaret edilmektedir. Kurumlarda e-dönüşümden sorumlu ve üst yönetime bağlı çalışacak ekiplerin oluşturulması, kapsamlı faaliyetlerin koordinasyonu açısından gerekli görülmektedir.

e-Sağlık bölümü içerisinde yer alan bazı eylemler (59,60 ve 62 no'lu) Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması'na ilişkin Proje kapsamında sürdürülmektedir. Bu eylemlerin, bir proje kapsamında değerlendirilmesi, gerek ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün oluşturulmasında ortaya çıkan problemlerin çözülebilmesi, gerekse daha hızlı sonuç alınabilmesi açısından yararlı olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 53
Eylem Adı	: Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması
Sorumlu Kuruluş	: Sağlık Bakanlığı
	- DPT
	- TSE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim veren Akademik Kurumlar
	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların belirlenmesine yönelik Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi Veri Sözlüğü ve Standartlar Çalışma Grubu ile yürütülen çalışmalardan yararlanılmıştır.

Hastalık sınıflama standardı ile ilgili olarak Uluslar arası Hastalık Sınıflama (ICD-10) ile ilgili Sağlık Bakanlığında günümüze değin gerçekleştirilen çalışmalar (ICD-10 çevirisi, uygulama planı vb) değerlendirilmiştir. Çevirisi tamamlanan ICD-10'un uygulamasına yönelik olarak Hacettepe Üniversitesi ile pilot uygulama çalışması başlatılmıştır. Pilot çalışma sonuçlarının 2004 yılı sonunda değerlendirilmesi planlanmıştır.

Aile hekimliği sistemi için birinci basamak uluslar arası sınıflama kodlarının (ICPC), ICD-10 kodları ile karşılaştırma çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Hasta klinik bilgilerinin iletimi ile ilgili sağlık seviyesi standardı (HL7) üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

ICD-10, ICPC ve HL7 standartlarına ilişkin raporlar hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Eylemin amaç ve açıklamalarına bakıldığında, iki temel hedefin sağlık bilişimi standartları envanterinin çıkartılması ve karşılaştırmalı değerlendirme raporu hazırlanması olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, 2004 yılı içerisinde pilot uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi gibi hususlara yoğunlaşılması ve alt proje detayında çalışma takviminin hazırlanmamış olması, e-Sağlık bölümündeki birçok eyleme katkı sağlaması beklenen asıl amaçlardan uzaklaşılmasına neden olmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Eylemin amaç ve açıklamalarında da ifade edilen iki önemli noktaya; yani ihtiyaç duyulan standartların envanterinin çıkarılması ve bu envanterin alt alanlarında dünya örneklerinin karşılaştırılmasına odaklanılmasında yarar vardır. Alt alanlarda çalışmalar yapılmakta olsa da, öncelikle envanterin çıkartılması, daha sonra bir plan dahilinde öncelikli alt alanlar kapsamında çalışılması gerekmektedir. Bu da alt eylemler bazında çalışma takviminin, üzerinde mutabakat sağlanarak hazırlanmasıyla olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	54
Eylem Adı	:	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
		- TSE
		- TOBB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Verilen Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Kurum Temsilcileri
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Öncül eylem 53 çerçevesinde, tıbbi malzeme sınıflandırma sistemine ilişkin olarak dünyada yaygın kabul gören “Global Nomenclature for Medical Devices” (GMDN) standardının kullanımı ve yaygınlaştırılmasına karar verilmiştir.

Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili GMDN kodu Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından satın alınmıştır. GMDN kodlarının Türkçe’ye çevrilmesi çalışması ilgili Genel Müdürlük tarafından koordine edilmektedir.

GMDN sisteminin uygulamasına ilişkin olarak Hacettepe Üniversitesi ile pilot çalışma başlatılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Alt eylem bazında çalışma takviminin hazırlanması özellikle birden çok birimin taraf olduğu eylemlerin başarısında kullanılması gereken bir araçtır. Eylemin yürütülmesine ilişkin bir takvim ve iş planı üzerinde taraflar arasında mutabakat sağlanması, ilerde yaşanabilecek problemler üzerinde şimdiden çözüm önerileri getirebilme imkanı sağlayacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	55
Eylem Adı	:	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Kızılay - Kan Bankaları Yöneticileri - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kan ve kan ürünleri ile ilgili standartların uygulanmasına yönelik bir çalışma henüz gerçekleştirilememiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Öncül eylem durumunda olan 53 numaralı eylemin, kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standartlarına yönelik kısmının bir takvime bağlanmadığı görülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda işbirliği yapılacak kuruluşlar ile birlikte çalışmalar başlatılmalıdır.

Koordinatör birim, 53 numaralı eylemden beklenen çıktılar ve çalışma takvimi konusunda bilgilendirilmelidir.

Eylemin koordinasyonundan sorumlu olacak birime ivedilikle karar verilmeli, öncül eylemle irtibatı sağlanacak şekilde çalışma takvimi hazırlanmalıdır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **56**

Eylem Adı : Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlıkta Dönüşüm Programının önemli bileşenlerinden olan Aile Hekimliği Sistemi için bilgi sistemi çalışmaları Sağlık Bakanlığı bünyesinde Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Aile Doktorluğu Ekibi ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ile eşgüdümlü olarak başlatılmıştır.

Aile Hekimliği Bilgi Sisteminde kullanılacak veri setleri, kodlama sistemi ve klinik prosedür kodlarını (Bütçe Uygulama Talimatı) belirlemeye yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Süreç analizi çalışmaları tamamlandıktan sonra 2004 yılı içerisinde belirlenecek pilot bölgede uygulama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

Eylemin çalışma takviminin detaylı şekilde hazırlanabilmesi, projenin gerçekleştirilmesine ilişkin aşamalar üzerinde çalışılmasını gerektirmektedir. Bu takvimin hazırlanması, ilerde yaşanabilecek problemleri fark etmek ve üzerinde uzlaşılabilir çözüm önerilerini geliştirebilmek için gereklidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 57
Eylem Adı	: Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık Bakanlığı Merkez Teşkilatında görevli personel ve personelin bakmakla yükümlü olduğu kişilere Daire Tabipliğinde verilen sağlık hizmeti kayıtlarının tutulması ile, hasta merkezli, kaliteli ve hızlı hizmet sağlamak için Hasta Takip Sistemi (HTS) yazılımı geliştirilmiş ve Ocak 2004 yılında kullanıma alınmıştır.

Projenin geliştirilmesi ve uygulanması ile Aile Hekimliği Sistemi için kaynak oluşturacak pilot çalışma olması hedeflenmiştir. HTS, Aile Hekimliği Sisteminde ihtiyaç duyulan veri setinin oluşturulması ve ilgili kod sistemlerinin kullanımı için temel teşkil edecek bir uygulama projesidir.

Kodlama sistemine ilişkin olarak öncül eylem 53'de değinilen ICD-10 standardı temel alınmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Eylemin çalışma takviminin detaylı şekilde hazırlanabilmesi, projenin gerçekleştirilmesine ilişkin aşamalar üzerinde çalışılmasını gerektirmektedir. Bu takvimin hazırlanması, ilerde yaşanabilecek problemleri fark etmek ve üzerinde şimdiden çözüm önerileri getirmek için gereklidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 58
Eylem Adı	: Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslar arası yaygın kabul gören sağlık seviyesi (HL7) standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri yürütülmektedir.

HL7 standardının ulusal düzeyde kabul edilmesi, işletilmesi ve ihtiyaç duyulacak güncellemeler için bir organizasyon modelinin belirlenmesi gerekmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Eylemin uygulamasında bazı belirsizlikler görülmektedir. Yapılan çalışmalarda belirtilen HL7 standardı konusunda karşılaştırmalı rapor 53 numaralı eylem kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda ortaya konacaktır. Bu eylem kapsamında ise 53 numaralı eylemin bulguları da kullanılarak, mesaj iletimi standardına karar verilecek ve ulusal düzeyde kabul edilmesi, işletilmesi ve ihtiyaç duyulacak güncellemeler için bir organizasyon modeli önerilmesi dahil olmak üzere kılavuz niteliğinde bir rapor hazırlanacaktır.

D) Çözüm Önerileri

Bu eylem 53 numaralı eylemle ilişkilendirilmelidir. Hazırlanacak rapor, karar verilen HL7 standardının ulusal düzeyde kabul edilmesi, işletilmesi ve ihtiyaç duyulacak güncellemeler için bir organizasyon modelinin belirlenmesi konusunda önerileri kapsamalıdır.

Eylemin amaç ve açıklamalarında belirtilen kapsamına uyulmalı ve detaylandırılmış çalışma takvimi hazırlanmalıdır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 59
Eylem Adı	: Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Sağlık Bakanlığı
	- Maliye Bakanlığı
	- TSE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları
	- Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kurumları

B) Yapılan Çalışmalar

Söz konusu eylem çerçevesinde Maliye Bakanlığı ile “Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması”na ilişkin bir proje üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

Projenin stratejik hedefi; sağlık hizmetleri ödemelerinin kontrol edilerek kamu maliyesinin güçlendirilmesi için mevcut sağlık hizmetleri ödeme sistemlerinin yeniden yapılandırılması ve tıbbi malzeme yönetimi için gerekli altyapıların kurulmasıdır. Proje çerçevesinde, uygulanmakta olan Bütçe Uygulama Talimatı (BUT) sistemi etkili ve rasyonel bir biçimde uygulanmak üzere revize edilecek, halen geri ödeme kurumlarına verdikleri sağlık hizmetlerinin yanı sıra tıbbi sarf malzemesi de satmak durumunda kalan sağlık hizmet sunucularının artık yalnızca sağlık hizmeti satabilmeleri sağlanacaktır. Üç aşamalı olarak; 24 ay içerisinde tamamlanması hedeflenen projenin birbiriyle ilişkili ve eş zamanlı yürütülecek dört bileşenden oluşması öngörülmektedir:

- Hizmet Başına Ödeme Sisteminin Yeniden Yapılandırılması
- Tanı İlişkili Gruplara (DRG) Dayalı Ön-Ödeme ve Bütçeleme Sistemi Geliştirilmesi
- Tıbbi Malzeme Yönetimi için Altyapı Çalışmaları
- Elektronik Provizyon, Ödeme Talebi Kontrolü ve Fatura Sistemi

58 no’lu öncül eylem çerçevesinde üzerinde çalışılan HL7 standardı, klinik verilerin değişimi için 59 no’lu eylem içerisinde de değerlendirilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Alt eylem detayında çalışma takviminin hazırlanması ve söz konusu Proje kapsamında ele alınmasını değerlendiren bir özet raporun hazırlanarak Proje Planı ile ilişkilendirilmesi, çalışmaların hedeflenen amaçlar doğrultusunda yürütülmesi açısından yararlı olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	60
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

59 no'lu eylemde bahsi geçen proje kapsamında çalışmalar yürütülecektir.

Kodlama sistemlerine ilişkin ICD-10 ile entegre Bütçe Uygulama Talimatının kullanılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

53 no'lu eylemin sonuç raporuyla ilişkilendirilmesi, Maliye Bakanlığı ile Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin olarak yürütülen proje içerisinde belirlenen hedefler doğrultusunda nasıl ele alınacağını değerlendiren bir raporun hazırlanması, bu eyleme ait alt eylem detayında çalışma takviminin oluşturulması ve Proje Planı ile ilişkilendirilmesi faydalı olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	61
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Öncül eylem 60 sonuçlandığında çalışma başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	62
Eylem Adı	:	Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları - Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ulusal vaka bileşimi sınıflandırma sistemine ilişkin olarak Maliye Bakanlığı ile çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çalışmalar, 59 no'lu eylemde bahsedilen, Maliye Bakanlığı ile Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin olarak yürütülen proje kapsamında ele alınmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Alt eylem detayında çalışma takviminin hazırlanması ve söz konusu Proje kapsamında ele alınmasını değerlendiren bir özet raporun hazırlanarak Proje Planı ile ilişkilendirilmesi, çalışmaların hedeflenen amaçlar doğrultusunda yürütülmesi açısından yararlı olacaktır.

Detaylandırılmış çalışma takvimi hazırlanmalı ve gerek bu eylem gerekse öncül eylemin yürütülmesi öngörülen Projeye ait plan ile ilişkilendirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	63
Eylem Adı	:	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - TÜRKAK - Sağlık Alanında Kalite Belgesi Veren İlgili Diğer Kuruluşlar - Üniversite Hastaneleri - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

53 no'lu eylem çerçevesinde sağlık bilgi sistemleri için standartların ortaya konması ile birlikte çalışma gerçekleştirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **64**

Eylem Adı : Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - DPT
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik İmza Yasasına ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması esnasında, oluşturulması planlanan elektronik hasta kayıtlarına erişim denetimi ve gizlilik ilkelerine yönelik yasal düzenlemelere yardımcı olacak bir rapor hazırlanacaktır. Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi'nin "sağlık kayıtlarının gizliliği ve güvenliğinin sağlanması" çalışma grubunca çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	65
Eylem Adı	:	Sağlık verilerinin modellenenebilmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İleri düzey uzmanlık gerektiren eylemle ilgili olarak uzman temini ve kaynak ihtiyacının karşılanmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Eylem kapsamında ivedilikle çalışma takvimi hazırlanmalıdır. Gerekli uzman ihtiyacının karşılanması kapsamında yapılan çalışmalar ve yaşanan sorunların paylaşılması diğer çalışmalara da katkı sağlayacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	66
Eylem Adı	:	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar - Halk Sağlığı Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Aile hekimliği sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. İkinci basamağa yönelik vaka bileşimi sınıflandırma sistemi ile birlikte veri setinin netleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**D) Çözüm Önerileri**

Eylemin çalışma takvimi ivedilikle hazırlanmalıdır. Bu şekilde hangi alanlarda veri setlerinin hazırlanacağı ortaya konacak ve bir takvime bağlanacaktır. Ayrıca, alt alanlarda yapılacak çalışmalardan daha önce, bu veri setlerinin belirlenmesi ve yönetimine ilişkin değerlendirmeleri içeren bir çalışma yapılması uygun olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **67**

Eylem Adı : Türkiye’de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir “*eğitim ağacı*”nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte çalışmalar devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

Detaylandırılmış çalışma takvimi, tarafların katkı ve mutabakatıyla hazırlanmalıdır.

e-TİCARET

e-TİCARET GENEL DEĞERLENDİRME

Günümüzde tüm dünyada yaşanan ekonomik entegrasyon sürecinde, ülkeler arasındaki ticari sınırlamalar kalkmaktadır. Bu yeni ekonomik düzende, yeni pazarlara kolayca erişebilme ve ticari işlemleri hızlandırma gibi bir çok fayda sağlayan elektronik ticaretin payı giderek artmaktadır. Ülkemizin elektronik ticaret yardımıyla küreselleşen pazardan daha fazla pay alması ve tüm işletmelerin, özellikle de KOBİ'lerin, rekabet gücünün artırılması için Kısa Dönem Eylem Planı'nda Türkiye'de e-ticaretin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik 6 eyleme yer verilmiştir.

Ülkemizdeki firmaların e-ticaret kullanımı, henüz küresel pazarda etkin yer almalarını sağlayabilecek düzeyde değildir. Bununla birlikte, e-ticaretin işletmeler ve özellikle KOBİ'ler için sunduğu fırsatlar ilgili tüm kesimler tarafından kabul edilmekte ve bunlardan faydalanmak için çalışmalar yapılmaktadır.

e-Ticarete ilişkin olarak KDEP'de yer verilen eylemler ile; tüm şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sistemi'nin kurulması, elektronik ticareti yaygınlaştırmaya yönelik olarak e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması, e-ticaret hazırlık değerlendirme hizmetlerinin verilmesi, e-ticaret bilgi havuzu oluşturulması ve dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ile elektronik belgenin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşıldığında, ülkemizde elektronik ticaretin gelişmesi ve yaygınlaşması için uygun ortam oluşturulmuş olacaktır.

e-Ticaretin yaygınlaştırılması amacına yönelik olarak Dış Ticaret Müsteşarlığı, KOSGEB ve Gümrük Müsteşarlığı tarafından yürütülen eylemler ile; e-ticaret yapacak firmalara destek olmak amacıyla ücretsiz danışmanlık mekanizmaları kurulmuş ve işletmelere e-ticaret yapmalarına yardımcı olacak bir portalın hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır. Dış ticarete e-ticaretin yaygınlaştırılması amacıyla dış ticarete kullanılan belgelerin elektronik olarak paylaşılması için bir pilot proje yapılması çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması için uluslar arası kuruluşların çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

Ülkemizde, ticaretin kolaylaştırılmasıyla görevli bir merkezi koordinasyon biriminin olmaması e-ticaret eylemlerinin gerçekleşmesini zorlaştıracak faktörlerdendir. Diğer yandan, dış ticaret belgelerinin elektronik olarak paylaşılması ve kullanılması diğer ülkelerle karşılıklı güveni gerektirdiğinden, ülkemizde yapılan çalışmaların ticaret yaptığımız ülkelere tanıtılması çok faydalı olacaktır. Bunların yanında, KOBİ'lerin e-ticaret konusundaki bilgilerinin artırılması da eylemlerin gerçekleşmesini kolaylaştıracaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	68
Eylem Adı	:	Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Başbakanlık
		- İçişleri Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
		- DİE
		- Vakıflar Genel Müdürlüğü
		- TOBB
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlık Şirket Bilgi Sistemi, 24.09.2003 tarihinde tamamlanmış ve uygulamaya alınmıştır. Ayrıca, TOBB ve İstanbul Ticaret Odası'nın hali hazırda kullanmakta olduğu şirketlere ait veriler ile Bakanlık Şirket Bilgi Sisteminde tutulan verilerin karşılıklı olarak kullanılabilmesine ilişkin bir projeye başlanmıştır. Bu proje kapsamında oluşturulacak bir modül aracılığı ile çevrimiçi web servisleri kullanılarak bilgi alışverişi sağlanacaktır.

Bu proje devam ederken 17.06.2003 tarihinde yürürlüğe giren bir yasal düzenleme ile şirket işlemlerinin Ticaret Sicil Memurlukları tarafından yapılması hükme bağlanmıştır.

Türk Ticaret Kanunu hükmü olan ülke düzeyinde tek unvanın takip edilmesi amacıyla; kuruluşları yapılan şirketlere ait unvan, adres, kuruluş sermayesi, ticaret sicil numarası gibi bilgilerin Bakanlık veri tabanına Ticaret Sicil Memurluklarınca on-line aktarımını sağlamak üzere Bakanlıkça bir modül geliştirilmiş, İnternet teknolojisi kullanılarak bilgi toplanması ve ilgililerin sorgulama ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması sağlanmıştır. Daha sonra modüle unvan değişikliklerinin yapılabilmesi için ekleme yapılmıştır.

Mevcut sistem ile Bakanlıkça ihtiyaç duyulan verilerin bir kısmı, işlemlerin tamamını yapan ticaret sicil memurluklarından alınabilmektedir. Şirketlerle ilgili tüm bilgilerin Bakanlık veritabanına aktarılabilmesini sağlamak üzere Şirket Bilgi Sisteminde yapılacak değişikliklerin gerçekleştirilmesi amacıyla şartname hazırlıkları tamamlanmış, ilgili kuruluşlardan görüş ve öneriler alınmıştır. Proje ihale aşamasına getirilmiş bulunmaktadır.

Bakanlığın sorumlu bulunduğu eylemler birbirine bağlı iki eylem olarak görülmektedir. Şirket Bilgi Sistemi için yapılan projenin içinde "Tüzel Kişilerin Tek Numara Sisteminde Birleştirilmesi" eylemi (44 no'lu eylem) de gerçekleştirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 69,70
Eylem Adı	: KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması ve e-ticarete hazırlık değerlendirilme hizmetinin verilmesi
Sorumlu Kuruluş	: KOSGEB
	- DTM
	- TOBB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TESK
	- İGEME
	- TİM

B) Yapılan Çalışmalar

KOBİ'lerin modernizasyonu, iş süreçlerinde ve işleyişinde iyileştirmeler yapılması ve projenin nihai hedefi olan e-ticaret yoluyla KOBİ'lerin küresel pazara açılmalarının sağlanması amacıyla KOSGEB tarafından "Bilgi Ağları ve e-İş Desteği" uygulamaya konmuştur.

Bu destekle işletmelerin dünya pazarlarına açılmaları, rekabet düzeylerini yükseltmeleri, İnternet hizmetlerinden faydalanarak İnternet kültürünü geliştirmeleri, işletmelerin sayısallaştırılması, e-ticarete geçilmesinde donanım, iletişim, servis sunumu, yazılım, yazılım geliştirme, danışmanlık ve tanıtım konularında geri ödemesiz destek sağlanarak KOBİ'lerin İnternet ve iletişim teknolojilerinin sağladığı olanaklardan istifade etmeleri, özellikle İnternet üzerinden tanıtım, ihracat, yeni pazarlara kolayca ulaşma ve tüm bilgilerini elektronik ortama aktarma gibi faydalar sağlanacaktır. Bu destekten şimdiye kadar aşağıda detayları verilen 1. Aşamadan 35 adet Meslek Kuruluşu , diğer aşamalardan 17 Adet KOBİ olmak üzere toplam 52 kurum/kuruluş faydalanmıştır.

Bilgi Ağları ve e-İş Desteği dört aşamadan oluşmaktadır.

- I. Temel Altyapı Aşaması: Başvurular meslek kuruluşları tarafından KOSGEB Hizmet Birimlerine yapılır. Meslek kuruluşları koordinasyonunda, etki alanlarında bulunan KOBİ'lerin İnternet kullanımlarının sağlanması, işletme bilgilerinin veri tabanının oluşturulması, İnternet kültürünün geliştirilmesi, KOBİ'lerin ürün/firma tanıtımının sağlanması ve e-ticaretin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
- II. Bilgi Yayımı Aşaması: İşletmelerin kendi firma bilgilerini ve ürünlerini İnternet ortamında tanıtımalarını ve düzenleyebilmelerini sağlayıcı sayısal ortam ürünleri, yazılım ve donanım hizmetlerini kapsamaktadır.
- III. İşletmelerin e-Ticarete Yönelme Aşaması: İşletmelere e-ticarete geçiş imkanı sağlamaya yönelik olarak, servis sağlayıcıları ile birlikte geliştirilecek; işletmelerin ürün ve hizmetlerinin pazar araştırmalarını, ihracata yönelik ve/veya yurtiçi tanıtımını, satışını ve ödeme altyapısının

kurulmasını (Sanal POS, Kredi Kartı otorizasyonu, vb.), e-ticaret hizmetleri kapsamında nakliye, lojistik, stok, dağıtım ve ilgili bilgi giriş formlarının ve rapor tablolarının hazırlanması gibi hizmetleri İnternet, bilgisayar ağları ve/veya sayısal ortam ürünleri vasıtası ile sağlayan yazılımların geliştirilmesini/kiralanmasını, donanım tahsisini ve güvenlik önlemleri yazılımlarını kapsamaktadır.

- IV. İhracata Yönelik e-Ticaret Aşaması : İşletmelere ve meslek kuruluşlarına, yürütücü kuruluş havuzunda yer alan, yürütücü kuruluşların KOSGEB ile işbirliği içinde geliştirilecekleri projeler çerçevesinde, ihracata yönelik uluslar arası e-pazaryerine üyelik yoluyla tanıtım, donanım, iletişim, eğitim, servis sunumu ve gerekli yazılım desteklerini kapsar.

KOBİ'lerde yazılım kalite desteği konusunda ODTÜ, Ege Üniversitesi, TBV, Türkiye Bilgisayar Mühendisleri ve Programcıları Derneği (TBMPD), KALDER ve birikimi olan firma temsilcilerinin katılımıyla bir teknik çalışma grubu oluşturulmuş olup, bu grup KOBİ'lerin uluslar arası kabul gören sertifikaları alabilmeleri ve off-set çalışabilmeleri için gereksinimlerine ilişkin rapor hazırlayacaklardır.

e-İş ortamının hazırlanması-MEDFORIST kapsamında e-iş ihtiyaçlarının saptanmasına ilişkin anket TEKMER'lerde bulunan firmalarca doldurulmuştur. Değerlendirmeyi koordinatör kuruluş yapmış olup anket çerçevesinde belirlenen gereksinimlere göre verilecek eğitimler planlanmıştır. Anketin yaygınlaştırılarak eğitimlerin artırılması hedeflenmektedir.

KOBİ'lerde e-eğitim hususunda çalışma grupları oluşturularak uzaktan eğitim ve e-eğitim için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Bu konu ile ilgili olarak Türk Telekom ve KOSGEB arasında altyapı kurulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup, tüm KOSGEB Merkezlerini, 50 Sinerji Odağını ve 100 OSB'ni birbirine bağlayacak telekonferans, video konferans, vb. altyapısının kurulması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

- KOBİ'lerin e-ticaret ve e-ihracat konularında bilgi eksikliği.
- Yürütücü kuruluşların bu desteği KOBİ'lere hizmetten ziyade, kar amaçlı olarak görmesi.
- Yazılım ihracatçılarının ihracat mevzuatında yaşadığı güçlükler.

D) Çözüm Önerileri

- KOBİ'lere e-ticaret ve e-ihracat hakkında bilgilendirme toplantıları yapılmalıdır.
- Projelerin destek kapsamında uygunluğunun sağlanması açısından, desteğin uygulama usul ve esaslarında revizyon yapılması gerekmektedir.
- KOBİ'lere verilen destekler tek elde/daha az sayıda yerde/kuruluştaki toplanmalıdır (Sinerji Odakları gibi)
- Yazılım ihracatı dikkate alınarak ihracat mevzuatında revizyon gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 71
Eylem Adı	: Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: Dış Ticaret Müsteşarlığı
	- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
	- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - TOBB
	- KOSGEB
	- İGEME
	- Özel Sektör Kuruluşları
	- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bu eylem, başta KOBİ'ler olmak üzere bütün gerçek ve tüzel kişileri elektronik ticarete özendirmek, çevrimiçi ve interaktif iş yapmalarına yardımcı olmak amacıyla hazırlanan bir portal projesidir.

Mümkün olduğunca örnek uygulamaları incelemek ve uygulamaların avantajlı ve dezavantajlı yönlerini öğrenmek amacıyla, 2004 yılı Şubat ayında İngiltere'ye inceleme gezisi yapılmıştır. Daha sonra, İngiltere tecrübeleri ile ilgili bilgi, işbirliği yapılacak kuruluşlara sunulmuştur. Özel sektör kuruluşları ile de görüşmeler yapılmış ve etüd proje maliyeti tespit çalışmalarına başlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

- Uluslar arası proje finansmanı ile ilgili yeterli bilgilendirme yapılamamaktadır. Uluslar arası kaynaklar ile ilgili bilgilendirmedeki eksiklik, projelere uluslar arası destek sağlanmasını güçleştirmektedir.
- Birlikte çalışabilirlik esasları ile ilgili çalışmanın süratle hazırlanması gerekmektedir. Birlikte çalışabilirlik alt yapısı kurulamadığı takdirde, kurum ve kuruluşların bilgi ve belge paylaşımında zorluklar yaşanacaktır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	72
Eylem Adı	:	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- DTM
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE
		- TOBB
		- UND
		- Bankalar Birliği
		- İlgili Diğer Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

- Dış Ticarete e-Belge Uygulama Grubu altında bir çalışma grubu oluşturulmuştur.
- Çalışma Grubu dış ticarete rol alan kurumlarca düzenlenen tüm belgelerin incelenmesine ilişkin çalışma prensibi ve standartları belirlemiştir.
- Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgeler tespit edilerek, bir envanter çıkarılmıştır.
- e-Belge projesinin bir örnek uygulamasının yapılmasına ve bu örnek uygulamanın serbest bölgede gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Serbest bölge kararının nedeni buranın yurtdışı olarak kabul edilmesi ve serbest bölgeye yapılan ticaretin yurtdışına yapılıyor olmasıdır. Pilot bölge olarak da e-gümrük işlemlerinin yoğun olarak uygulandığı ve gerek gümrük gerekse ticaret altyapısının uygun olduğu Gemlik'teki Bursa Serbest Bölgesi seçilmiştir. TİM, hayata geçirilecek uygulamaya ilişkin yazılımı bedelsiz olarak vereceğini taahhüt etmiş ve Müsteşarlık ile TİM arasında bir protokol yapılması kararlaştırılmıştır.
- e-Belge iş akımları çıkartılarak sistem tasarımı oluşturulmuştur.
- e-Belge örnek uygulama projesi hazırlık çalışmaları kapsamında TİM tarafından bir maket hazırlatılarak gruba sunumu yapılmıştır.
- Uluslar arası standartlar ve özellikle BM AEK tavsiye kararları göz önüne alınarak çalışmalar sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

- Uygulama Grubunun çalışmalarına bazı kurumların etkin katılımı çoğu zaman gerçekleşmemiştir.
- Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgelerden bazıları (TIR Karnesi, A.TR Dolaşım Belgeleri ve EUR.1 Dolaşım Sertifikaları gibi) uluslar arası nitelikte ve matbu evrak şeklinde taraf olan ülkelerde dolaşmaktadır. Bu

nedenle söz konusu belgelerin e-belge uygulamasına dahil edilmesi zor görünmektedir.

Diğer taraftan, projenin bir pilot çalışmasının yapılmasının planlanması ve bu çalışmaların teknik boyutunun nasıl gerçekleştirileceği hususu, toplantıların önemli bir kısmında gündem maddesi olmuştur.

Pilot projenin hayata geçirilmesinin proje içerisinde yer alacak kurum ve kuruluşların otomasyon alt yapısına bağlı olması bir güçlük olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, tasarlanan sistemin bütün unsurları ile projelendirilmesi ve pilot çalışmasının yapılmasının hedeflenen sonuca uygun olacağına ilişkin tereddütler mevcuttur.

D) Çözüm Önerileri

e-Belge çalışma grubunun şu ana kadar yaptığı toplantılarda e-belge projelerine ilişkin sistem tasarımı, standartlar ve kurumların yapması gereken çalışmalar hususunda katılımcıların geniş mutabakatı sağlanmıştır.

e-Belge projesinin yapılabilirliği grupça benimsenmesine rağmen, geniş çapta mevzuat değişiklikleri gerekliliği ve dış ticarete rol alan tüm aktörlerin katılımının zorunluluğu nedeniyle projenin üst düzeyde değerlendirilerek genel bir devlet bilişim politikası olarak benimsenmesi yararlı olacaktır. Bu politika temel alınarak kurumların yeni projelerinde diğer kurumlar ile konuşabilecek sistemler tasarlamasını zorlayacak protokoller hazırlanması, bu amaçla bir bilişim mevzuatının hazırlanarak deklare edilmesi, tanıtılması ve bu konuda kamuoyu oluşturulması gerekmektedir.

Sonuç olarak grup, dış ticarete e-belge çalışmalarının geldiği aşamaları ve bundan sonra yapılması gerekenleri üst düzeyde sunmayı talep etmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 73
Eylem Adı	: Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Dış Ticaret Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Gümrük Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

Dış Ticarete e-Belge Projesinin Uluslar arası Platformlarda Tanıtımı:

Eylem kapsamında Gümrük Müsteşarlığı ve ilgili kurum/kuruluşlarla birlikte dış ticarete kullanılan belgelerin elektronik ortamda üretilmesi, paylaşımı ve dolaşımı hedeflenmektedir. Projenin uygulanması amacıyla ülkemizin, aktif yer aldığı uluslar arası ve bölgesel kuruluşlar ile ikili ülke ilişkilerinde ticaretin kolaylaştırılması bağlamında konuyu gündeme getirmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Ticaretin geliştirilebilmesi için özellikle bu alanda ülkemiz tecrübelerinin diğer ülkelerle paylaşılması karşılıklı güven ortamının oluşturulmasına yardım edecektir.

Bu itibarla, DTM Anlaşmalar Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak Dışişleri Bakanlığı ve DPT Müsteşarlığının da destekleri ile çeşitli uluslar arası platformlarda konu gündeme getirilmektedir. Başta Birleşmiş Milletlerin Avrupa Ekonomik Komisyonu olmak üzere, İKT-İSEDAK, KEİ gibi platformlarda ülkemizde yürütülen Dış Ticarete e-Belge Projesi, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve ilgili çalışmalar anlatılmaktadır. Söz konusu sunumlar vesilesiyle Türkiye, bu kuruluşların gelecek gündemlerinin oluşturulmasında önemli katkılar sağlamıştır. Bu nedenle, ülkemiz BM'in e-belge projesi olan UNEDocs Projesinin Danışma Kuruluna üye, 11-13 Mayıs 2004 tarihlerinde Cenevre'de yapılacak olan Ticaretin Kolaylaştırılması Global Forumuna ise konuşmacı olarak davet edilmiştir.

Birleşmiş Milletler (BM) Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) Çalışmaları:

Bilindiği üzere ticaretin kolaylaştırılması, ticarete etkinlik, e-ticaret ve e-belgeye ilişkin rehber faaliyetler, ilgili 70'ten fazla uluslar arası ve bölgesel kuruluşun işbirliği ile BM AEK tarafından yürütülmektedir. Bu konulardaki AEK çalışmaları 1960 yılından bu yana bütün dünya ülkeleri tarafından referans alınmaktadır. AEK ile birlikte diğer öncü kuruluşlar BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı Teşkilatı (UNCTAD) ve Uluslararası Ticaret Merkezidir (ITC).

AEK bünyesindeki elektronik belge çalışmaları, "Ticari Süreçler" başlığı altında ve süreç yönetimini de kapsayacak biçimde ticaretin kolaylaştırılması ve verimliliğin sağlanmasının bir aracı olarak ele alınmaktadır.

DTM'nin KDEP-73 eylemi çerçevesinde gerçekleştirdiği, uluslar arası ve bölgesel platformlara ilişkin çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

BM e-Akdeniz Projesi (UNeMed):

Ticaretin kolaylaştırılması ve e-ticaretin yaygınlaştırılması konularında Akdeniz bölgesinde işbirliğine gidilmesi amacıyla Birleşmiş Milletlere bağlı organizasyonların ortaklığında oluşturulan e-Med Projesine ülkemizden katılım sağlanmıştır. Projenin ülke yöneticiliğini DTM, özel sektör temas noktasını ise TOBB üstlenmiştir.

Avrupa Birliği tarafından 2010 yılına kadar Akdeniz havzasında serbest ticaret alanı oluşturulmasını hedefleyen ve Akdeniz pazarına giriş bakımından ülkemize yarar sağlayacak olan proje büyük önem taşımaktadır. Bu proje, farklı bölgesel ve uluslar arası kuruluşların yürüttüğü benzer projelerle bağlantı imkanı sunduğu gibi, e-ticaret çalışmaları çerçevesinde ülkemizde yürütülen Dış Ticarete e-Belge Projesiyle uluslar arası işbirliği fırsatı da sağlayacaktır.

Projenin ulusal semineri BM katkısı ile TOBB tarafından 18-19 Aralık 2003 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. Ulusal seminerde, KOBİ’leri destekleyen kuruluşlar kanalıyla proje kapsamında yürütülen çalışmalar ile e-ticaret, tedarik zinciri ve müşteri ilişkileri yönetimi gibi konularda şirketlerimizin bilinçlendirilmesi sağlanmıştır.

BM UNeDocs Projesi:

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun (AEK) başlattığı proje, uluslar arası ticari belgelerin standart biçimde elektronik ortamda üretilmesi ve paylaşılmasını amaçlamaktadır. Projenin sloganı “ticaret için dijital kağıt” biçiminde duyurulmuştur (www.unedocs.org). Bu yönü ile ülkemizde yürütülen Dış Ticarete e-Belge Projesine benzeyen UNeDocs projesi kapsamında ülkemizle işbirliği yapılması için BM nezdinde girişimde bulunulmuştur.

İKT-İSEDAK Çalışmaları:

İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesinin (İSEDAK) 20-23 Ekim 2003 tarihlerinde İstanbul’da yapılan “İKT Üyesi Ülkeler Arasında Ticaretin Artırılması ve Desteklenmesinde Elektronik Ticaret ve Bilgi Teknolojileri Kullanımının Etkisi” konulu toplantısı çerçevesinde gerçekleştirilen, “Türkiye e-Ticaret ve Bilgi Teknolojileri Ülke Raporu” sunumu DTM e-Ticaret Genel Koordinatörlüğü tarafından DPT Müsteşarlığı ile ortaklaşa hazırlanmıştır.

Sözkonusu toplantıda, Türkiye’nin girişimleri ile İSEDAK’ın bu yıl yapılacak 20. Dönem toplantısının ana gündem konusu “Ticaretin ve Nakliyenin Kolaylaştırılması” olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, ülkemizin e-belge ve ticaretin kolaylaştırılması konusunda gerçekleştirdiği proje çalışmaları ile bu raporda özetlenen uluslar arası ve bölgesel platformlarda aktif olarak yürüttüğü faaliyetler anlatılmıştır.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Çalışmaları:

Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Teşkilatı Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Çalışma Grubunun toplantısı 16-17 Şubat 2004 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. KEİ ülke temsilcilerinin yanı sıra Mısır, İsrail ve Polonya’nın da gözlemci olarak katıldığı toplantı gündemi kapsamında BM e-Akdeniz ile Dış Ticarete e-Belge Projeleri anlatılmıştır. KEİ’nin bölge

ülkelerine ait dış ticaret belgeleri envanteri ve 30 Nisan 2004 tarihinde Azerbaycan'da yapılacak olan Bakanlar Konseyine hazırlık için bundan sonra yürütülecek olan çalışmalara ilişkin olarak alınan tavsiye kararlarına aktif destek sağlanmıştır. Ayrıca, Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Çalışma Grubunun gelecek toplantı gündemine e-ticaret konusu dahil edilmiştir.

Bu itibarla, edinilen tecrübelerinin ışığında ülkemizin aktif olarak yer aldığı uluslar arası platformlarda KEİ çalışmalarına katkıda bulunulabileceği düşünülmektedir. Delegasyonumuz bu amaçla KEİ'nin AEK ile temasa geçmesi önerisini dile getirmiştir.

İngiltere SITPRO Ziyareti:

Dünyada e-belge uygulamalarında en ileri düzeyde bulunan ve pek çok ulusal Ticaret Kolaylaştırma Komitelerine (PRO'lar) ilham kaynağı olan SITPRO'nun yetkilileri ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmede, e-ticaret ve e-belge konularında yürütülen başarılı uygulamalar ve faaliyetler hakkında karşılıklı tecrübeler anlatılmıştır.

Özetle, İngiliz SITPRO'nun uzun yıllardır finansman desteği de sağladığı Birleşmiş Milletler AEK ile yürüttüğü girişimler sonucunda oluşturulan Ticaretin Kolaylaştırılması Rehberine uyumlu uygulamalarının ülkemiz için yararlı bir örnek olacağı hususunda görüş birliğine varılmıştır. SITPRO'nun İngiliz firmaları ve kuruluşlarına yönelik e-belge uygulamalarında uluslar arası ticaret platformuna taşıyabileceği bir ortağa ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda ileri olan Kore'den de teklif aldığı öğrenilen SITPRO'ya, Dünya Bankası ile ortaklaşa yürüttüğü ve Türk-Bulgar sınırında uygulanması düşünülen UNEDocs pilot projesinde yakın bir işbirliği yapılabileceği anlatılmıştır. BM AEK Koordinatörü, SECIPRO Proje Koordinatörü, KEİ toplantısına katılan Bulgar Ekonomi Bakanlığı yetkilisinden ve Gümrük Müsteşarlığından teyit edildiği üzere, UNEDocs pilot projesinin, Bulgar tarafının ağırdan alması nedeniyle, çok başarılı sonuçlar doğurmasının beklenmediği anlaşılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Merkezi Ulusal Koordinasyon Gerekliliği:

Ülkemizde ticaretin kolaylaştırılması amacıyla merkezi koordinasyonla açık biçimde görevlendirilmiş bir yapı bulunmamaktadır. Ticaretin kolaylaştırılması ile ilgili dış yazışmaları yürüten Dışişleri Bakanlığının mevcut yapılanması konu bazından ziyade, uluslar arası ilişkilerin niteliğine göre çok taraflı veya ikili ilişkiler temelinde biçimlendirilmiştir. Bu başlıklar altında izlenen dosya yine konu yerine, hangi ülke, bölge veya uluslar arası kuruluş söz konusu ise bu bağlamda sınırlı olarak oluşturulmaktadır.

Dolayısı ile, dünyada pek çok tarafı ilgilendiren bu konu ne yazık ki ülkemizde tek bir başlık altında ele alınamamaktadır. Benzer dikey yapı DTM ve ilgili kurum ve kuruluşlarda da bulunduğu için, ticaretin kolaylaştırılması ile ilgili birimler birbirinden habersiz ve farklı çalışmalar yürütmektedir. Bunun en önemli göstergesi, BM AEK koordinatörü tarafından, BM'nin ticaretin kolaylaştırılmasında ülkeleri karşılaştırmalı olarak izlediği Soru Formuna ülkemizde oluşturulan cevapların gerçekleri yansıtmadığının ifade edilmesidir. Ayrıca, hangi konuda neden geri kalındığı ve bunun giderilmesi için neler yapılması gerektiği hususlarının aktif biçimde takip edilmesi ve yönlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) altında Dışişleri Bakanlığı öncülüğünde oluşturulan TURKPRO Komitesinin daha verimli ve aktif çalıştırılması gerekmektedir. Ayrıca, TURKPRO her ne kadar ticaretin kolaylaştırılması çalışmalarında dolaylı olarak yer alsa da, coğrafi sınırlılık problemi yaşanmaktadır. Konuyla ilgili diğer uluslar arası ve bölgesel platformlara TURKPRO'dan gerekli destek sağlanamamaktadır.

BM temsilcilerince seminer süresince çeşitli vesilelerle SECI'nin deneyimlerinden e-Med projesinin başarılı sonuçlanması için ne şekilde faydalanılabileceği sorgulanmıştır. SECI örneğinden yola çıkılarak Maşrek Arap ve Magrep Arap PRO'larının kurulabileceği düşüncesi de tartışılmıştır. Bu hususlar seminerin sonuç bildirgesine de yansıtılmıştır. Pek çok kez konu SECIPRO ve TURKPRO'ya iletilmesine rağmen arzu edilen destek sağlanamamıştır.

Diğer taraftan, BM UNeDocs Projesi kapsamında Bulgaristan yerine alternatif olarak, Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Teknik İşbirliği çerçevesinde temasa geçilen Yunanistan ile bir pilot uygulama yapılmasının çok yararlı olacağı düşünülmektedir. Ancak bu konuda Dışişleri Bakanlığında politik durum değerlendirmesine ihtiyaç duyulmaktadır. DTM tarafından anılan Bakanlığın ve Gümrük Müsteşarlığının yazılı görüşleri sorulmuştur. Gümrük Müsteşarlığından cevap alınmış, ancak Dışişleri Bakanlığında henüz cevap alınamamıştır.

D) Çözüm Önerileri

Uluslar arası platformlarda ulusal e-belge uygulaması dolaşımının sağlanması her şeyden önce karşılıklı güven ve tanınmaya bağlı bulunmaktadır. Bu amaçla olabildiği kadar geniş bir yelpazede ülkemiz çalışmalarının anlatılması gerekmektedir. Ulusal çalışmaları koordineli olarak sürdürürken bu çalışmaların dünyaya anlatılması ve uluslar arası işbirliğinin sağlanması için kurumsal oluşumun yeterli düzeyde oluşturulması ihtiyacı bulunmaktadır.

Müsteşarlık yapılanması içerisinde yapılacak bir düzenleme ile ticaretin kolaylaştırılması koordinasyonunun etkin biçimde yürütülmesi ve başta Dışişleri Bakanlığı olmak üzere ilgili ulusal ve uluslar arası kuruluşların bilgilendirilmesi gerekli görülmektedir.

Elektronik belge ve e-ticaret konularının ticaretin kolaylaştırılması için birer araç olduğu dikkate alınarak, bu konuların ticaretin kolaylaştırılması başlığı altında birlikte koordine edilmesi kamuda bürokrasinin azaltılmasının yanı sıra, KDEP-71 ve 73'teki eylem amaçlarına erişilmesinde büyük ivme kazandıracaktır.